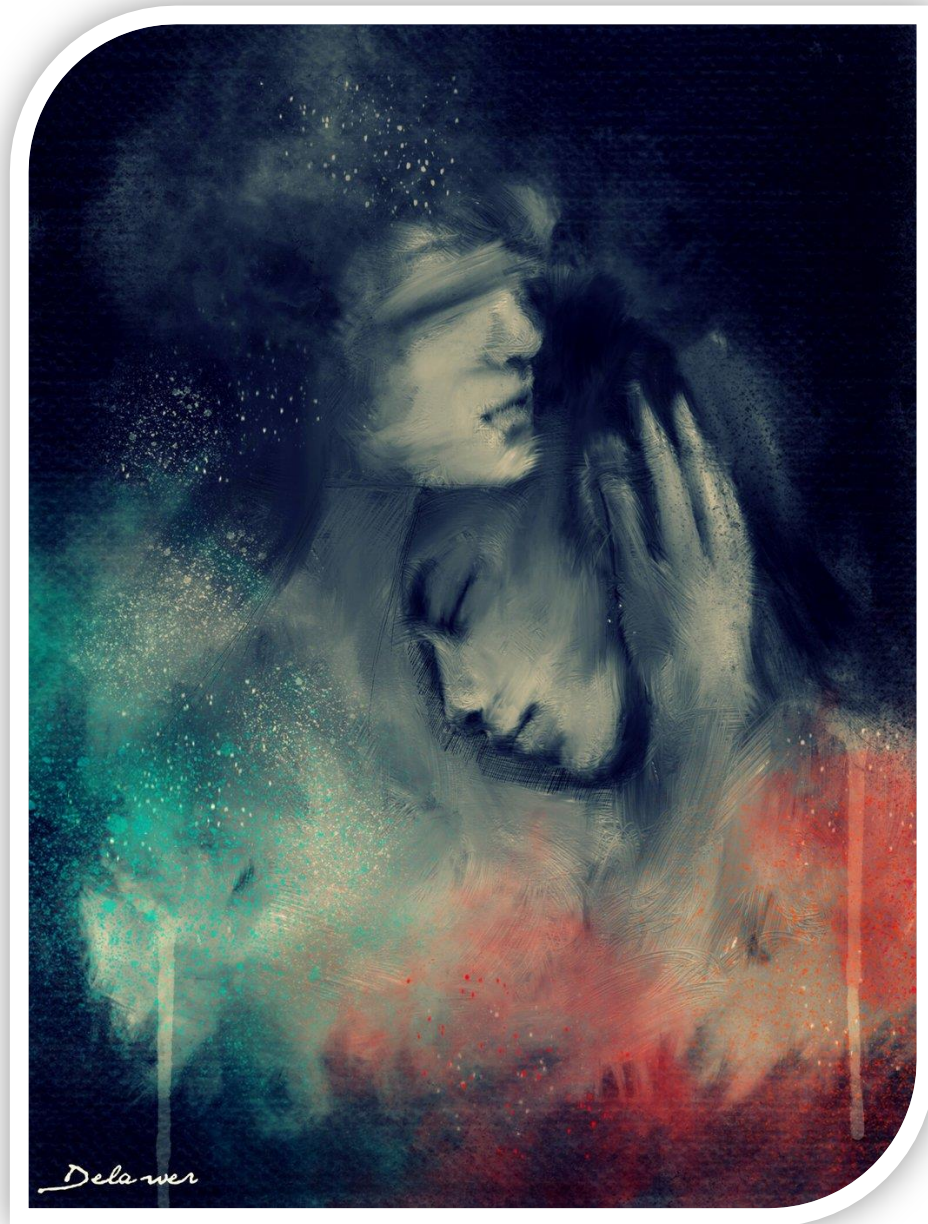

Bijlagenbundel

Van het ~~kastje~~ Rijk naar de ~~muur~~ gemeente

Sabine van Vlerken

Helmond, juni 2015

Van het ~~kastje~~ Rijk naar de ~~muur~~ gemeente

Gemeentelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van het
uitgeprocedeerde asielzoekers

“Recht, macht. Het is rechtvaardig dat wat recht is, gevolgd worde; het is noodzakelijk dat wat het machtigste is gevolgd worde. Recht zonder kracht is machteloos; kracht zonder recht is tiranniek. Recht zonder kracht kan worden tegengesproken, omdat er altijd boosaardige mensen zijn; kracht zonder recht wordt aangeklaagd. Recht en kracht moeten dus verenigd worden; en daarom moet wat recht is krachtig, of wat krachtig is rechtvaardig worden gemaakt.”

Colofon

Van het ~~kastje~~ Rijk naar de ~~muur~~ gemeente
Gemeentelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van uitgeprocedeerde asielzoekers

Juridische Hogeschool Avans-Fontys te 's-Hertogenbosch
HBO-Rechten

Auteur

Naam:	S. (Sabine) van Vlerken
Functie:	Student / afstudeerstagiaire
Studentnummer:	2047675
Contact:	s.vlerken@gmail.com
Afstudeerperiode:	9 februari tot en met 1 juni 2015

Afstudeerdocenten

1^e: Dhr. mr. M.A.A.E.J. (Mark) Lemmens
2^e: Dhr. mr. G.J.W.M. (Gerdjan) Kipping

Afstudeerorganisatie

Gemeente Helmond, afdeling Bouwen en Wonen
Dhr. T. (Tjakko) Middel (beleidscoördinator)

Helmond, juni 2015

Inhoudsopgave

A. <u>Verslag bijeenkomst bed, bad en brood 11 februari 2015</u>	4
B. <u>Schematische asielprocedure</u>	5
C. <u>Raadsbesluit Helmond d.d. 3 februari 2015</u>	6
D. <u>Raadsbrief Breda d.d. 19 januari 2015</u>	9
E. <u>Notitie Breda</u>	12
F. <u>Antwoord op vragenlijst Breda</u>	18
G. <u>Adviesnota Eindhoven d.d. 16 december 2014</u>	20
H. <u>Bed, bad en brood-regeling Eindhoven</u>	23
I. <u>Collegebesluit Tilburg</u>	28
J. <u>Raadsinformatiebrief Tilburg 10 maart 2015</u>	32
K. <u>Antwoord op vragenlijst Tilburg</u>	34
L. <u>Evaluatie Tilburg</u>	36
M. <u>Brief van het College van Burgemeester en Wethouders van</u> <u>Utrecht d.d. 29 april 2015</u>	43
N. <u>Vragenlijst leeg</u>	45

Bed, Bad, Brood bijeenkomst met centrumgemeenten

Datum: 11 februari 2015

Aanwezig: zie bijlage voor lijst van aanwezigen

1. Opening

Margreet Aangeenbrug (VNG) opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom.

2. Inleiding: Juridisch kader en Ontwikkelingen van afgelopen jaar

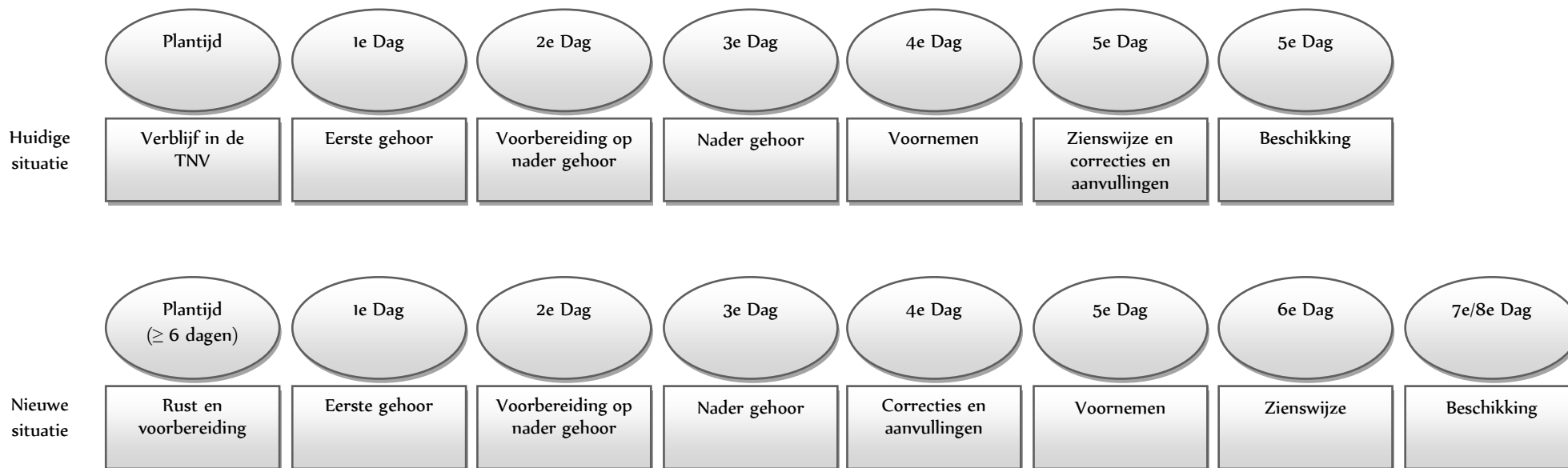
Margreet Aangeenbrug (VNG) en John van Tilborg (LOGO) geven een inleiding over de ontwikkelingen van afgelopen jaar:

Na het Generaal Pardon voor asielzoekers in 2007 is in een Bestuursakkoord tussen het Rijk en VNG afgesproken dat het Rijk diverse maatregelen zou nemen om tot een zo sluitend mogelijk opvang – en terugkeerbeleid te komen en gemeenten geen uitgeprocedeerde asielzoekers meer zouden opvangen. In de loop der tijd bleek echter dat het asielbeleid niet sluitend was en er toch zowel uitgeprocedeerde asielzoekers als asielzoekers in procedure op de straten van gemeenten rondzwierven. Dit leidde tot een nieuwe discussie tussen het Rijk en gemeenten over de (nood)opvang voor dakloze asielzoekers.

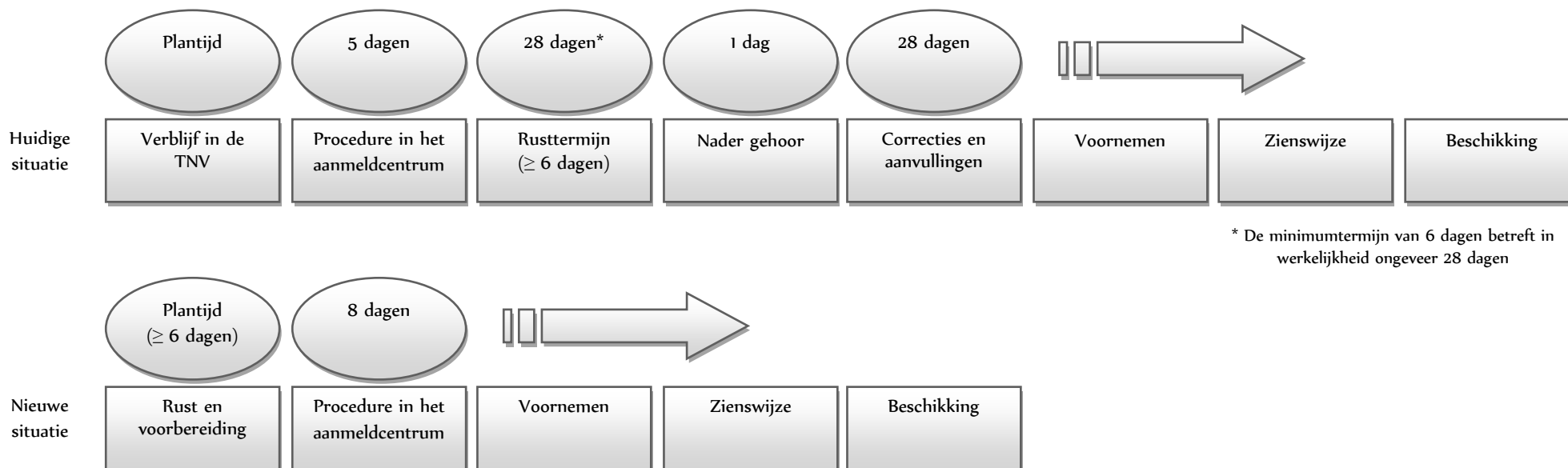
Het Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa (ECSR) heeft in juli 2014 een klacht van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) tegen de Nederlandse staat ontvankelijk verklaard. De uitspraak zegt dat de Nederlandse staat verplicht is uitgeprocedeerde en ongedocumenteerde vreemdelingen, de ‘irregular migrants’, te voorzien van de basisbehoeften onderdak, kleding en voeding. De uitspraak is in november openbaar gemaakt maar het maar had echter geen rechtstreekse werking voor het kabinetsbeleid. De VNG afgelopen herfst hierover een voorstel gedaan samen met G4 voor opvang ‘Bed-Bad-Brood’ en de opvang plusvoorziening voor uitgeprocedeerden met een medische indicatie. Op 17 december 2014 sprak de Centrale Raad van Beroep uit dat centrumgemeenten opvang moeten verlenen aan dakloze vreemdelingen. Daarna volgde diverse andere uitspraken van rechtbanken die daar nog een verdere invulling aan gaven met verwijzingen naar de uitspraken van de CRvB en het ECSR. De CRvB heeft tevens bepaald dat de BBB opvang toegankelijk moet zijn tot 2 maanden na de uitspraak van het Comité van ministers van de Raad van Europa

Relevante uitspraken:

- 1 Juli 2014, Oordeel ECSR waarin Nederland wordt opgeroepen in het kader van het ESH een voorziening te treffen voor dakloze vreemdelingen
- 17 december 2014, Uitspraak CRvB: centrumgemeenten dienen BBB te bieden aan dakloze vreemdelingen tot twee maanden na resolutie comité van ministers.
- 23 december 2014, uitspraak rechtbank Den Haag (neven zittingsplaats Utrecht) over het feit dat de staatssecretaris een aantal voorwaarden niet mag stellen aan BBB voorzieningen.
- 16 januari 2015, uitspraak rechtbank Den Haag (Breda): Er moet worden onderzocht of de geboden BBB voorzieningen voldoende zijn afgestemd op de persoonlijke situatie van betrokkene.

De algemene asielprocedure en de verlengde asielprocedure

* De minimumtermijn van 6 dagen betreft in werkelijkheid ongeveer 28 dagen

Raadsvoorstel 10
Vergadering 3 februari 2015**Gemeenteraad****Onderwerp** : Noodopvang voor vluchtelingen in Helmond**B&W vergadering** : 16 december 2014**Dienst / afdeling** : S&B/B&W/WO**Aan de gemeenteraad,**

Op 2 juli 2014 heeft de gemeenteraad van Helmond naar aanleiding van een noodkreet van de stichting Vluchteling als Naaste een motie aangenomen waarin het college wordt opgedragen om:

- een jaar de huurkosten, energierekening en gemeentelijke heffingen te vergoeden aan de Stichting Vluchteling als Naaste;
- in gesprek te gaan met een breed platform van betrokkenen om zo een brede analyse te kunnen maken van de omvang van de problematiek en de oplossingsrichting;
- de geconstateerde problematiek landelijk kenbaar te maken via VNG, burgermeestersoverleg etc.;

Na overleg met de stichting is gebleken dat het beschikbaar te stellen bedrag slechts toereikend is voor 8 maanden. Daarop is afgesproken uit te gaan van een vergoeding over de periode 1 september 2014 - 1 mei 2015 en in deze periode een evaluatie/analyse op te stellen en deze in het voorjaar aan te bieden aan de gemeenteraad. Op basis van de evaluatie/analyse zal worden bezien hoe verder met deze problematiek zal worden omgegaan. De evaluatie/analyse treft u bijgaand aan in de vorm van de notitie: Noodopvang voor vluchtelingen in Helmond, nut en noodzaak. Momenteel is dit beleidsveld zowel landelijk als lokaal volop in beweging, de notitie is opgesteld met in acht name van de ontwikkelingen tot en met november 2014.

Beleidsmatige context

De primaire verantwoordelijkheid voor het asielbeleid en dus ook ten aanzien van de zorg voor uitgeprocedeerde asielzoekers en ongedocumenteerden ligt bij de rijksoverheid.

Er zit momenteel een discrepantie tussen het Rijksbeleid (sluitend beleid) en de praktijk van alle dag. Gemeenten zijn vaak op basis van humanitaire gronden genoodzaakt voorzieningen te verstrekken.

Afhankelijk van de mate waarin een gemeente zich verantwoordelijk voelt en de omvang van de problematiek geven gemeenten invulling aan lokaal beleid. Op 10 november 2014 is de uitspraak van het Europees Comité voor de Sociale Rechten (ECSR) gepubliceerd inzake de klacht van "the Conference of European Churches" over dakloze vreemdelingen (klachtprocedure van de Protestantse Kerk in Nederland over het onthouden van voorzieningen aan asielzoekers door de Nederlandse overheid). Op grond van deze uitspraak moet de Nederlandse staat uitgeprocedeerde en ongedocumenteerde vreemdelingen voorzien van basisbehoeften: onderdak, kleding en voeding. De Nederlandse Staat wordt opgedragen "alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op het vermijden van ernstige, onherstelbare schade aan de lichamelijke integriteit van personen die het risico lopen verstoken te blijven van onderdak, voeding en kleding".

De gemeente Helmond heeft een beleid dat ervan uitgaat dat niemand dakloos hoeft te zijn.

Omdat in de reguliere dak- en thuislozen opvang voor de hiervoor genoemde doelgroep geen plaats is, heeft de stichting Vluchteling als Naast zich over deze doelgroep ontfenmt.

Naast huisvesting biedt de stichting medische zorg, onderwijs en juridische bijstand.

De stichting is in het verleden financieel door de gemeente ondersteund. In 2012 is deze ondersteuning gestopt, waarna op grond van een op 2 juli 2014 door de gemeenteraad aangenomen motie nog een éénmalige bijdrage is verstrekt.

Beoogd effect en/of resultaat

Door middel van een financiële bijdrage kan de stichting VaN invulling geven aan een noodopvang voor vluchtelingen in de gemeente Helmond. In overleg met de stichting, en andere betrokken partijen, dient vervolgens nagegaan te worden hoe deze noodopvang verder vorm gegeven kan worden. Daarbij dienen de

ontwikkelingen op rijksniveau (waaronder eventuele afspraken tussen het rijk en de VNG) in achtgenomen te worden. Voorts dient nagegaan te worden of de opvang een regionaal karakter moet/kan krijgen

Middelen

Afhankelijk van het overleg met de stichting VaN en eventuele (rijks-) bijdragen in 2015 tot een maximum van € 50.000,- een bijdrage te verstrekken in de kosten van huisvesting en deze ten laste te brengen van de Algemene dekkingsmiddelen, post Onvoorzien incidenteel (€ 25.000,-) en Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, product 850 (€ 25.000,-).

De financiële gevolgen voor de begroting 2015 zullen verwerkt worden in begrotingswijziging 16-2015.

Wij verzoeken u in te stemmen met dit voorstel.

Het advies van de commissie Maatschappij zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester

mevr. P.J.M.G. Blanksma - van den Heuvel

de secretaris

mr. drs. A.P.M. ter Voert

Bijlage:

- Notitie: Noodopvang voor vluchtelingen in Helmond, nut en noodzaak.

Raadsbesluit 10
Vergadering 3 februari 2015

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 december 2014;
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

1. In te stemmen met de notitie Noodopvang voor vluchtelingen in Helmond, nut en noodzaak;
2. Vast te stellen dat, naast de rijks verantwoordelijkheid, de gemeente Helmond; verantwoordelijkheid draagt voor de opvang van een nader vast te stellen doelgroep vluchtelingen;
3. Dat deze verantwoordelijkheid tot gevolg heeft dat aan deze doelgroep bed-bad-brood wordt verstrekt;
4. In overleg met de stichting VaN met inachtnaam van het rijksbeleid, de afspraken van de VNG met de staatssecretaris en de uitspraak van de ECSR een meerjarenplan op te stellen voor de huisvesting van een nader te definiëren doelgroep;
5. Voor 2015 en 2016 in overleg met de stichting VaN een bijdrage in de kosten van huisvesting (inclusief de kosten van gas, water, licht en gemeentelijke heffingen) aan de stichting VaN wordt verstrekt;
6. De voorziening zo mogelijk vanaf 2016 een regionaal karakter te geven (Peel) en de kosten met de deelnemende gemeente naar evenredigheid te delen;
7. Minimaal 1 maal per jaar een bestuurlijk overleg te plannen met de ketenpartners en de voortgang te rapporteren aan de gemeenteraad;
8. De stichting VaN in 2015 een financiële bijdrage te verstrekken. Afhankelijk van het overleg met de stichting VaN en eventuele (rijks-) bijdragen in 2015 tot een maximum van € 50.000,- in ten laste te brengen van de Algemene dekkingsmiddelen, post Onvoorzien incidenteel (€ 25.000,-) en Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, product 850 (€ 25.000,-).
9. de financiële gevolgen voor de begroting 2015 te verwerken in begrotingswijziging 16-2015.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 3 februari 2015.

De raad voornoemd,
de voorzitter

de griffier

Stadskantoor
Claudius Prinsenlaan 10
Postbus 90156, 4800 RH Breda
Telefoon (076) 529 34 02
Fax (076) 529 32 40
E-mail p.van.lunteren@breda.nl
Website www.breda.nl

de leden van de gemeenteraad

Uw brief

Datum
19 januari 2015

Ons kenmerk
*BRD2015

Onderwerp
Bed, Bad en Brood

Informatie
5294695 A. van Eil

718*
Bijlagen

Geachte raadsleden,

In uw vergadering van 18 december 2014 heeft u aandacht gevraagd voor de situatie van uitgeprocedeerde asielzoekers. U heeft het college opgeroepen om, de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa (ECSR) in gedachten, zo snel mogelijk er voor te zorgen dat uitgeprocedeerde asielzoekers en andere mensen zonder verblijfsrecht die in Breda verblijven, gebruik kunnen maken van een geschikte bed-bad-brood-voorziening. Wij delen uw zorg over deze groep mensen, waarvan mogelijk een aantal op straat terecht komt. Ook voor deze mensen geldt het uitgangspunt van het Stedelijk Kompas (beleid dak-en thuislozen): niemand leeft vrijwillig op straat.

In deze brief schetsen wij hoe wij ervoor willen zorgen dat er ook voor deze groep snel passende hulp is, die in dit geval uiteindelijk moet bijdragen aan een terugkeer. We haken hierbij aan bij het Bredase beleid voor vreemdelingen dat in 2012 is opgesteld in aanvulling op het beleid Stedelijk Kompas.

Stedelijk Kompas Breda

Voor maatschappelijke opvang, verslavingszorg en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg heeft de gemeente Breda beleid vastgelegd in het Stedelijk Kompas. Breda is centrumgemeente voor de regio die naast Breda uit nog 11 gemeenten bestaat.

De doelgroep van het Stedelijk Kompas zijn (dreigend) daklozen. Het betreft mensen die in Nederland legaal verblijven. Voor EU ingezetenen geldt dit beleid niet.

Het Stedelijk Kompas valt onder de Wmo 2015 en wordt opgenomen in het nieuwe beleid Kwetsbare Groepen dat in ontwikkeling is.

Kern van het Stedelijk Kompas is dat mensen een individueel herstelplan aangeboden krijgen zodat zij met ondersteuning weer zoveel mogelijk zelfredzaam worden. Voorwaarde is dat de betreffende personen meewerken aan hun eigen herstel. Wanneer zij dit weigeren, kunnen zij niet in de opvang blijven en worden zij gemeld bij bemoeizorg. Vanuit bemoeizorg wordt er vervolgens geprobeerd deze mensen te bewegen om alsnog mee te werken.

Er wordt in de regio Breda dus nooit alleen bed-bad-brood aangeboden. Dit gaat altijd gepaard met het meewerken aan een herstelplan.

De enige uitzondering hierop is de winteropvang. Deze wordt geopend als de weersverwachting aangeeft dat de temperatuur gedurende twee nachten 0 graden of lager is. Op basis van humane overwegingen kan iedereen, al dan niet legaal in Nederland, in de winteropvang terecht en proberen we ook actief mensen naar binnen te brengen.

EU ingezetenen

EU ingezetenen mogen legaal in Nederland verblijven maar hebben niet dezelfde rechten als Nederlanders en mensen met een verblijfsvergunning voor Nederland. Zij kunnen ook niet in de maatschappelijke opvang terecht. De overgrote meerderheid van hen is volledig zelfredzaam met werk en onderdak. Een kleine groep redt het niet en komt op straat terecht. Hiervoor hebben we in Breda de stichting Barka (een Poolse stichting die werkt met ervaringsdeskundigen) gevraagd om deze mensen naar zorg te verleiden of terugkeer naar eigen land.

Beleid Vreemdelingen

In 2012 is aanvullend beleid op het Stedelijk Kompas vastgesteld specifiek voor vreemdelingen. In Breda gaat het dan veelal om vreemdelingen die rechtmatig verblijf hebben op grond van een nog lopende procedure of uitgeprocedeerde vreemdelingen die geen recht hebben op voorzieningen. Deze mensen kunnen voor opvang sowieso terecht bij de Dienst terugkeer en vertrek (DT&V) maar dan moeten zij ook meewerken aan hun eventuele terugkeer. Aan deze opvang zijn dus voorwaarden verbonden.

Binnen deze groep uitgeprocedeerde asielzoekers is een aantal mensen dat niet terug wil naar het land van herkomst en daarmee niet bij DT&V terecht wil. Deze groep vindt ofwel onderdak bij particuliere initiatieven of gaat zwerven. De gemeente Breda heeft daarom in aanvulling op het rijksbeleid en de samenwerking met DT&V in 2012 aanvullend beleid gemaakt om schrijnende gevallen uit deze groep wel op te vangen. Sinds 2012 heeft dit aanvullende beleid ertoe geleid dat wij voor een aantal schrijnende gevallen (bv gezinnen met kinderen) een geschikte oplossing geregeld hebben.

Uitbreiding beleid voor uitgeprocedeerde asielzoekers

Het college deelt de zorgen van de raad over de groep uitgeprocedeerde asielzoekers die niet wil meewerken aan hun vertrek naar het land van herkomst, die onder het huidige beleid niet als schrijnend wordt aangemerkt en mogelijk op straat terecht komt.

Voor deze groep willen wij een aantal aanvullende zaken regelen, waarbij de uitgangspunten van het Stedelijk Kompas overeind blijven: niemand leeft vrijwillig op straat, maar ook: iedereen werkt mee aan eigen herstel. In geval van uitgeprocedeerde asielzoekers betekent dat (op redelijke termijn) terugkeer naar het land van herkomst.

We stellen voor om pragmatisch om te gaan met verzoeken om bed- bad- brood voor deze groep en dat binnen de bestaande opvangvoorzieningen regelen. De ervaringen in steden als Rotterdam en Tilburg geven aan dat het om kleine groepen gaat. Zover we het kunnen inschatten, verwachten we ook in Breda een klein aantal vreemdelingen waarvan een enkeling eventueel om onderdak vraagt. In de praktijk levert het dus geen probleem op om deze mensen in de bestaande opvangvoorzieningen te plaatsen en / of in overleg met particuliere initiatieven te kijken waar deze personen opvang kunnen krijgen.

Daarnaast stellen we voor om het huidige beleid als volgt uit te breiden:

- De gemeente Breda heeft sinds 2012 een regulier overleg in het kader van het Stedelijk Kompas over vreemdelingen cq uitgeprocedeerde asielzoekers. In dit overleg worden nu de schrijnende gevallen besproken. Wij willen dit overleg uitbreiden naar alle uitgeprocedeerde asielzoekers. In dit overleg kan dan bepaald worden wat de vreemdeling geboden kan worden. De eventueel gevraagde opvang zal vervolgens binnen het reguliere aanbod gezocht worden.
- Als uitgeprocedeerde asielzoekers niet terug willen keren naar hun land van herkomst en geen gebruik willen maken van de opvang bij DT&V is er in de huidige situatie geen zorg. Deze mensen worden niet, zoals bij de reguliere doelgroep van het Stedelijk Kompas, in de gaten gehouden door bemoeizorg met als doel hen alsnog te bewegen tot zorg c.q. terugkeer. Feitelijk ontbreekt een vorm van bemoeizorg specifiek voor deze groep. Navraag bij Vluchtelingenwerk leert dat dit aanbod vanuit Vluchtelingenwerk geleverd kan worden. Wij willen met Vluchtelingenwerk in gesprek om dit aanbod ook in Breda in te zetten.

De komende weken willen wij gebruiken om de hierboven genoemde werkwijze in te richten. Wanneer het standpunt van staatssecretaris Teeven duidelijk is, in reactie op de uitspraak van het Europees Comité voor sociale rechten, kunnen we het beleid zo nodig aanpassen. Het is ook mogelijk dat er Europees beleid komt op dit terrein. Ook dan zal zo nodig het beleid ten aanzien van vreemdelingen en eventueel in het verlengde hiervan de daklozen in het algemeen worden aangepast.

Ik hoop u hiermee voor nu voldoende geïnformeerd te hebben en zullen u informeren over verdere ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Patrick van Lunteren

Gemeente Breda Bestuursvoorstel: B&W

Registratienr: [39397]

Behandeld door: Auteur : C. van Weezel Directie/Afd : MO/UITV Telefoon : 5294635 Datum : 28-02-2012	Portefeuillehouder: 1 ^e : Weth. Meeuwis 2 ^e : 3 ^e : 4 ^e :	Agendanummer: Besluit d.d. ☐ Conform Gemeentesecretaris
--	--	--

Onderwerp

beleid opvang vluchtelingen/vreemdelingen

Ambtelijke parafering:

progr.- /project- manager	hoofd voor inhoudelijke kwaliteit	directeur voor integrale afstemming	secretaris gereed voor agenda college	steller besluitvorming gereed, archiveren
datum	datum	datum	datum	datum
paraaf	paraaf	paraaf	paraaf	paraaf
☐ Voorstel impliceert begrotingswijziging ☐ afd. Financiën heeft dit voorstel gezien en is akkoord				

Voorstel procedure na besluit

☐ Vaststellen te tekenen document(en). Aantal:

☐ Commissiestuk is bijgevoegd. Behandeling:

Commissie:
Maatschappij

Datum
05-04-2012

Actie
ter kennisname

Cie-stuk aanmaken
☒

☐ Raadsvoorstel/-besluit is bijgevoegd. Behandeling:

Commissie:

Datum

Actie

Gemeenteraad:

Voorstel besluit

1. Vaststellen beleidsnotitie opvang vluchtelingen
2. De directeur Ontwikkeling machtigen om beslissingen te nemen omtrent het bieden van opvang aan vreemdelingen die hij als schrijnend aanmerkt.

INLEIDING

De opvang van vluchtelingen/vreemdelingen is in landelijk beleid vastgelegd. Het Rijk maakt hierbij het volgende onderscheid.

- Asielzoeker is iemand die een asielverzoek heeft ingediend.
- Een vluchteling is iemand die aannemelijk heeft gemaakt te voldoen aan de criteria genoemd in het Verdrag van Genève.
- Een vreemdeling is iemand die de Nederlandse nationaliteit niet bezit en ook niet als Nederlander behandeld moet worden ogv een wettelijke bepaling.
- Een illegaal is iemand die zonder rechtmatige status in Nederland verblijft of onwettig binnenkomt.

Een vreemdeling kan dus legaal of illegaal in Nederland verblijven.

Voor de gemeente Breda gaat het veelal om vreemdelingen die rechtmatig verblijf hebben op grond van een nog lopende procedure, maar die geen recht hebben op voorzieningen en daardoor rondzwerven. In het vervolg wordt om die reden de term vreemdeling gebruikt in deze notitie.

Het landelijke beleid was in het verleden niet altijd geheel sluitend. Om die reden heeft de gemeente vanaf 2004 de Stichting Vluchtbed gesubsidieerd voor de opvang van legale vreemdelingen. Op 25 januari 2007 heeft het ministerie de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) ingesteld om het beleid meer sluitend te krijgen. De DT&V heeft de opdracht uitgeprocedeerde asielzoekers te begeleiden bij hun terugkeer naar hun moederland. In eerste instantie heeft deze dienst zich gericht op locaties van het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) en in bewaring gestelden. Later hebben zij zich gericht op andere doelgroepen zoals vreemdelingen. In 2009 heeft de DT&V contact gezocht met de gemeente Breda. Vanaf eind 2009/begin 2010 is de DT&V zich gaan richten op Vluchtbed. Omdat op korte termijn door de gemeente nog niet verwacht werd dat er resultaten waren te boeken met het afbouwen van Vluchtbed heeft de gemeente Vluchtbed in dat jaar nog gesubsidieerd. Voor 2011 is er in eerste instantie geen subsidie toegekend. Op verzoek van de gemeenteraad heeft Vluchtbed nog een eenmalige subsidie ontvangen in 2011 voor het doorplaatsen van hun laatste cliënten onder de voorwaarde dat dit per 1 juli 2011 afgerond zou zijn.

In de tweede helft van 2011 heeft Vluchtbed de gemeenteraad kenbaar gemaakt dat zij nog steeds vluchtelingen in hun opvang hadden. Op verzoek van de gemeenteraad heeft er op 23 september 2011 een overleg plaats gevonden met Vluchtbed, Vluchtelingenwerk en de DT&V. Uit het overleg bleek dat de samenwerking tussen de genodigden nog niet van de grond was gekomen waardoor de keten rondom de opvang van vreemdelingen niet sluitend was. De genodigden hebben de opdracht gekregen om tot een samenwerking te komen en de resultaten hiervan eind oktober 2011 te melden bij de gemeente.

De samenwerking heeft meer tijd in beslag genomen om tot een totaalbeeld te komen. Uit de samenwerking heeft het college de volgende conclusie getrokken.

In de notitie wordt geconcludeerd dat het aantal vreemdelingen beperkt is, het rijksbeleid aangescherpt wordt, het Rijk mogelijkheden biedt in samenwerking met de DT&V. Gezien deze conclusies en in het kader van veiligheid wil de gemeente aanvullend op en in lijn met het Rijksbeleid de opvang van vreemdelingen nog verder sluitend maken. Daartoe wil zij die vreemdelingen die zij als schrijnend kenmerkt opvangen. Aan deze opvang worden wel een aantal eisen gesteld.

Voor een verdere toelichting op dit besluit wordt verwezen naar de bijgevoegde notitie opvang vluchtelingen/vreemdelingen.

BEOOGD EFFECT VAN HET BESLUIT

Uit de uitvoering van het Rijksbeleid voor vluchtelingen blijkt dat dit beleid nog niet geheel sluitend is. Ook het Rijk zal hiervoor haar beleid weer verder aanscherpen zoals aangegeven in bijgevoegde notitie. Het college wil voorkomen dat er schrijnende gevallen op straat belanden. Dit is eveneens in strijd met de doelstellingen die zij zich in het kader van het Stedelijk Kompas heeft gesteld. Om die reden zal zij in het kader van de uitvoering Stedelijk Kompas in samenwerking met Vluchtelingenwerk en de DT&V zonodig schrijnende situaties van vreemdelingen opvang bieden.

UITVOERING VAN HET BESLUIT

De eventuele opvang van schrijnende situaties van vreemdelingen wordt opgenomen in de uitvoering van het Stedelijk Kompas. De voortgang van dit besluit zal in de evaluatie uitvoering Stedelijk Kompas worden opgenomen.

ARGUMENTEN

In de notitie wordt geconcludeerd dat het aantal vreemdelingen beperkt is, het rijksbeleid aangescherpt wordt, het Rijk mogelijkheden biedt in samenwerking met de DT&V. Gezien deze conclusies en in het kader van veiligheid wil de gemeente aanvullend op en in lijn met het Rijksbeleid de opvang van vreemdelingen nog verder sluitend maken. Daartoe wil zij die vreemdelingen die zij als schrijnend kenmerkt opvangen. Aan deze opvang worden wel een aantal eisen gesteld.

Deze eisen zijn:

- Het Rijksbeleid is leidend als het gaat om het opvangen van vreemdelingen en het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) is een voorliggende voorziening.
- De gemeente biedt geen opvang aan uitgeprocedeerde asielzoekers mits zij aan een aantal voorwaarden voldoen waardoor zij als schrijnend aangemerkt kunnen worden.
- De gemeente bepaalt na consultatie van Vluchtelingenwerk en de DT&V of zij een vreemdeling als schrijnend aanmerkt.
- De uitvoering van dit beleid wordt ondergebracht bij de uitvoering Stedelijk Kompas cq de trajectplanaanpak.

AFWEGINGEN

Het in uitzonderingsgevallen bieden van opvang aan vreemdelingen die hiervoor wettelijk niet in aanmerking komen kan een aanzuigende werking veroorzaken. Om die reden worden de volgende voorwaarden gesteld.

1. De vreemdeling moet een binding hebben met de gemeente Breda. Dit wordt bepaald aan de hand van:
 - het hebben van een sociaal netwerk in Breda. Het sociaal netwerk dient uit eerste en tweede graads familie te bestaan.
 - De vreemdeling dient al gedurende langere tijd meerdere malen contact te hebben gehad met Vluchtelingenwerk. Dit contact mag niet langer dan 2 jaar geleden zijn.
2. Wanneer er een voorliggende voorziening is waarop de vreemdeling aanspraak kan maken zoals de opvang door het COA wordt de vreemdeling hiernaar toe verwezen.
3. De vreemdeling is verplicht mee te werken aan de geboden hulpverlening zoals die is vastgelegd in een brief. Wanneer de vreemdeling niet meewerkt aan de hulpverlening en de vreemdeling heeft reeds een door de gemeente Breda georganiseerde opvangplaats dan wordt de vreemdeling verwijderd uit de geboden opvang.
4. De gemeente Breda treedt in overleg met de DT&V met het verzoek om de IND te bewegen procedures te versnellen.

JURIDISCH

Door de beleidsnotitie vast te stellen en deze bekend te maken, is het voor iedereen duidelijk hoe het college van Breda omgaat met de opvang van vreemdelingen in Breda. Als gevolg van de machtiging is de directeur Ontwikkeling bevoegd om beslissingen te nemen over de opvang van een vreemdeling die hij als schrijnend aanmerkt.

FINANCIEEL

De opvang wordt gefinancierd vanuit de budgetten voor het Stedelijk Kompas.

COMMUNICATIE

☒ **Wel aanleiding voor communicatie**

- *Communicatie tot nu toe*
- *Communicatie vanaf nu*
Persbericht
- *Interactieve aspecten van de communicatie*

- *Pers*

☐ Geen aanleiding voor communicatie want,

Bijlagen bij dit bestuursvoorstel

- ☐ Ingekomen brief
- ☐ Uitgaande brief
- ☐ Persbericht
- ☒ Notitie opvang vluchtelingen/vreemdelingen.
- ☐
- ☐
- ☐

COMMISSIESTUK

Onderwerp:

beleid opvang vluchtelingen/vreemdelingen

Besluit college d.d.:

1.

Commissie:	Maatschappij	<u>alleen</u> invullen bij cie-stuk voor <u>alle</u> commissies (per cie. net zo agenderen als voor cie. Bestuur):
Datum:	05-04-2012	-Ruimte d.d.
Actie:	ter kennisname	-Economie d.d.
		-Maatschappij d.d.

INLEIDING

De opvang van vluchtelingen/vreemdelingen is in landelijk beleid vastgelegd. Het Rijk maakt hierbij het volgende onderscheid.

- Asielzoeker is iemand die een asielverzoek heeft ingediend.
- Een vluchteling is iemand die aannemelijk heeft gemaakt te voldoen aan de criteria genoemd in het Verdrag van Genève.
- Een vreemdeling is iemand die de Nederlandse nationaliteit niet bezit en ook niet als Nederlander behandeld moet worden ogv een wettelijke bepaling.
- Een illegaal is iemand die zonder rechtmatige status in Nederland verblijft of onwettig binnenkomt.

Een vreemdeling kan dus legaal of illegaal in Nederland verblijven.

Voor de gemeente Breda gaat het veelal om vreemdelingen die rechtmatig verblijf hebben op grond van een nog lopende procedure, maar die geen recht hebben op voorzieningen en daardoor rondzwerven. In het vervolg wordt om die reden de term vreemdeling gebruikt in deze notitie.

Het landelijke beleid was in het verleden niet altijd geheel sluitend. Om die reden heeft de gemeente vanaf 2004 de Stichting Vluchtbed gesubsidieerd voor de opvang van legale vreemdelingen. Op 25 januari 2007 heeft het ministerie de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) ingesteld om het beleid meer sluitend te krijgen. De DT&V heeft de opdracht uitgeprocedeerde asielzoekers te begeleiden bij hun terugkeer naar hun moederland. In eerste instantie heeft deze dienst zich gericht op locaties van het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) en in bewaring gestelden. Later hebben zij zich gericht op andere doelgroepen zoals vreemdelingen. In 2009 heeft de DT&V contact gezocht met de gemeente Breda. Vanaf eind 2009/begin 2010 is de DT&V zich gaan richten op Vluchtbed. Omdat op korte termijn door de gemeente nog niet verwacht werd dat er resultaten waren te boeken met het afbouwen van Vluchtbed heeft de gemeente Vluchtbed in dat jaar nog gesubsidieerd. Voor 2011 is er in eerste instantie geen subsidie toegekend. Op verzoek van de gemeenteraad heeft Vluchtbed nog een eenmalige subsidie ontvangen in 2011 voor het doorplaatsen van hun laatste cliënten onder de voorwaarde dat dit per 1 juli 2011 afgerond zou zijn.

In de tweede helft van 2011 heeft Vluchtbed de gemeenteraad kenbaar gemaakt dat zij nog steeds vluchtelingen in hun opvang hadden. Op verzoek van de gemeenteraad heeft er op 23 september 2011 een overleg plaats gevonden met Vluchtbed, Vluchtelingenwerk en de DT&V. Uit het overleg bleek dat de samenwerking tussen de genodigden nog niet van de grond was gekomen waardoor de keten rondom de opvang van vreemdelingen niet sluitend was. De genodigden hebben de opdracht gekregen om tot een samenwerking te komen en de resultaten hiervan eind oktober 2011 te melden bij de gemeente.

VRAAG AAN RAADSCOMMISSIE

geen

TOELICHTING

De samenwerking van Vluchtelingenwerk, Vluchtbed en de DT&V heeft meer tijd in beslag genomen om tot een totaalbeeld te komen. Uit de samenwerking heeft het college de volgende conclusie getrokken.

In de notitie opvang vluchtelingen/vreemdelingen wordt geconcludeerd dat het aantal vreemdelingen beperkt is, het rijksbeleid aangescherpt wordt, het Rijk mogelijkheden biedt in samenwerking met de DT&V. Gezien deze conclusies en in het kader van veiligheid wil de gemeente aanvullend op en in lijn met het Rijksbeleid de opvang van vreemdelingen nog verder sluitend maken. Daartoe wil zij die vreemdelingen die zij als schrijnend kenmerkt opvangen. Aan deze opvang worden wel een aantal eisen gesteld.

Voor een verdere toelichting op dit besluit wordt verwezen naar de bijgevoegde notitie opvang vluchtelingen/vreemdelingen.

VERVOLG BESTUURLIJKE ROUTE

BIJLAGEN

☒ notitie opvang vluchtelingen

☐

☐

ANTWOORD COMMISSIE OP VRAAG *(in te vullen door de (fgd.) griffier)*

Hieronder volgen de vragen, alvast bedankt voor uw medewerking.

1. Heeft de gemeente Breda beleid ontwikkeld met betrekking tot (uitgeprocedeerde en reguliere) asielzoekers?
 - a. Zo ja, zou u dit beleidsplan kunnen bijsluiten?
Ja, het beleid dient echter nog bijgesteld te worden. We kijken niet alleen meer naar schrijnende gevallen maar naar alle gevallen die zich bij ons melden. Daarover is inmiddels wel een brief naar de gemeenteraad gestuurd. Op het moment zijn wij bezig dit te implementeren.
 - b. Zo nee, vindt de gemeente Breda dit wenselijk? Indien u dit niet wenselijk vindt, waarom niet?
2. Voert de gemeente Breda dit beleid op regionaal niveau uit, als centrumgemeente of lokaal?
 - a. Op welke manier wordt dit vormgegeven?
Als centrumgemeente. We hebben een samenwerkingsconvenant ten aanzien van het Stedelijk Kompas (beleid maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Verslavingszorg) het stukje beleid t.a.v. van vreemdelingen is een aanvulling op het Stedelijk Kompas
 - b. Indien lokaal: vindt de gemeente het wenselijk dit op regionaal of centrumniveau vorm te geven?
3. Wanneer ziet de gemeente Breda een asielzoeker als uitgeprocedeed? Indien de IND beslist dat een persoon geen vergunning krijgt, of nadat het laatste rechtsmiddel is uitgeput / er geen rechtsmiddelen meer ingezet kunnen worden? (of anders?)
De gemeente Breda houdt zich aan het landelijke beleid t.a.v. vluchtelingen en vreemdelingen. Dat betekent dat de gemeente dat biedt waar de individuele vluchteling of vreemdeling volgens de wetgeving recht op heeft.
4. In de uitspraak d.d. 17 december is besloten dat iedere centrumgemeente bed, bad en brood moet bieden aan uitgeprocedeerde asielzoekers. Doet de gemeente Breda dit?
De uitspraak van 17 december 2014 is een uitspraak van de rechter en geen beleid. Op basis van deze uitspraak is er jurisprudentie ontstaan die in een volgende rechtszaak als basis kan dienen voor een volgende uitspraak over bed, bad en brood. Momenteel buigt de landelijke overheid over eventuele beleidsaanpassingen t.a.v. deze uitspraak.
 - a. Zo ja, beperkt de gemeente Breda zich tot het juridisch verplichte, dus tot bed, bad en brood, of zorgt de gemeente ook voor bijvoorbeeld medische zorg, juridische bijstand, onderwijs voor minderjarigen en dergelijke?
De gemeente kijkt samen met partners als vluchtelingenwerk en de DT&V waar mensen behoefte aan hebben. De benodigde zorg wordt bij voorkeur vanuit het landelijke beleid geboden. Zonodig wordt er meer vanuit de gemeente geboden. Er hebben zich overigens nog geen mensen gemeld die daar voor in aanmerking kwamen
 - b. Zo ja, op welke wijze wordt hier vorm aan gegeven? Regelt de gemeente Breda dit zelf of regelt een ketenpartner dit? Indien een ketenpartner dit doet,

welke rol speelt de gemeente Breda hier in? (Slechts met een financiële bijdrage of is er een overeenkomst vastgesteld?)

Zie bijgevoegde beleidsnotitie

- i. In hoeverre zou de gemeente Breda het wenselijk achten de groep uitgeprocedeerden toe te laten bij de maatschappelijke opvang? (of is dit al het geval?)

De gemeente volgt in eerste instantie het landelijke beleid. Wanneer iemand zich meldt kan het zijn dat er opvang via de maatschappelijke opvang wordt geboden.

- c. Zo nee, waarom niet ?

Het is een landelijk beleid dus de voorkeur gaat uit naar landelijke oplossingen. Wanneer de maatschappelijke opvang volledig opengesteld wordt voor uitgeprocedeerde vluchtelingen bestaat de kans dat de reguliere dak- en thuislozen verdrongen worden uit de opvang. Met de invoering van de Wmo 2015 ontstaat er tevens een dubbel beleid. Van dak- en thuislozen wordt een actieve houding verwacht wanneer zij opvang genieten. Vreemdelingen zouden dit dan niet hoeven, dat is niet uitvoerbaar.

- 5. Vindt u dat gemeenten langzamerhand het uitvoeringskantoor worden van het Rijk, of bent u blij met deze decentralisatie?

Het is een landelijk beleid en wij houden ons aan de afspraken die we met het Rijk hebben.

- 6. Wat zijn de politieke wensen die de gemeente Breda heeft? In hoeverre wil de gemeente zorg dragen voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers?

Zie bijgevoegde raadsbrief van januari 2015

- 7. Zijn er nog kritische juridische vragen die de gemeente Breda heeft ten aanzien van het (uitgeprocedeerde) asielbeleid? Zo ja, welke?

Deze problematiek dient vooral op Europese schaal opgepakt te worden

- 8. Heeft u interesse in de scriptie die ik hierover schrijf? Dan zorg ik dat u deze t.z.t. ontvangt.

Uiteraard.

Bijlage G

Adviesnota Eindhoven d.d. 16 december 2014

gemeente Eindhoven
Sociaal Domein, POK
Behandeld door J.C.C.M. van Corven
Inboeknummer
16 december 2014

Adviesnota Tijdelijke nachtopvang Mathildelaan (t/m 1 -2-2015)

Inleiding

Op 10 juli 2014 heeft het Europees Comité voor de Sociale Rechten (ECSR) van de Raad van Europa bepaald dat iedereen recht heeft op adequate opvang, eten en kleding ongeacht de status van een persoon, dus of men uitgeprocedeerd of illegaal is. De uitspraak was op dat moment alleen bekend bij de indiener van de klacht (Raad van Europese Kerken) en de gedaagde (het Rijk). De uitspraak is openbaar geworden op 10 november jl. zodat het aangeklaagde land vier maanden de tijd heeft om actie te ondernemen naar aanleiding van de uitspraak. De uitspraak is juridisch niet bindend maar wel gezaghebbend. De ervaring leert dat de uitspraken van het ECSR in de praktijk altijd worden overgenomen door het Comité van Ministers. Daarnaast zullen rechters deze uitspraak mee laten wegen in hun oordeel en kan het Rijk, maar ook gemeenten, worden gedwongen om opvang te bieden. Staatssecretaris Teeven heeft er voor gekozen om ondanks de uitspraak geen maatregelen te treffen die opvang voor deze groep mogelijk maakt. Wel heeft de staatssecretaris Europees gelobbyd bij de 17 ondertekenaars van het sociaal handvest om te bewerkstelligen dat de uitspraak niet overgenomen zal gaan worden door de Raad van Europa (Comité van Ministers). De verwachting is dat het advies van het Comité van Ministers in het voorjaar 2015 zal worden uitgesproken.

Naar aanleiding van de uitspraak van het ECSR is op 25 november jl. een motie ingediend door Groen Links, Christenunie, D'66 en OuderAppel waarin de raad voorstelt om het college een opdracht te geven om een tijdelijke regeling te treffen volgens uitspraak ECSR voor onderdak, voedsel, kleding en begeleiding en in samenwerking met het Rijk een tijdelijke noodoplossing te bieden voor de komende winterperiode en in ieder geval totdat het Comité van Ministers begin 2015 zal komen met aanbevelingen.

Staatssecretaris Teeven heeft aangegeven af te wachten totdat het Comité van Ministers een uitspraak doet en eerder, ondanks herhaaldelijke verzoeken, geen opvang zal verlenen. Om invulling te geven aan de motie en aan onze zorgplicht als gemeente hebben we in samenwerking met partijen in de stad de opvanglocatie aan de Mathildelaan tijdelijk geopend van 29 november tot en met 7 december 2014 en van 12 december 2014 tot en met 1 februari 2015. Bij de uitvoering van deze regeling heeft de Gemeente Eindhoven overleg gevoerd met onderstaande partijen:

- Neos
- Leger des Heils
- Kdet, klankbordgroep dak- en thuislozen.
- Vluchtelingen in de knel
- Migranten Informatiepunt

- Barka
- Bemoeizorg Eindhoven

Deze partijen bepalen gezamenlijk wie er toegang heeft tot deze voorziening, om te voorkomen dat er oneigenlijk gebruik gaat ontstaan. Personen die niet in aanmerking komen voor deze Tijdelijke Nachtopvang Mathildelaan (TNM), worden door de betrokken partijen teruggeleid naar hun eigen regio. Alle genoemde partijen werken op verschillende manieren in dit project samen om tijdelijk een adequate opvang voor de stad te creëren. De TNM is bedoeld voor:

- de groep die niet binnen zijn/haar netwerk terecht kan.
- op straat slaapt.
- inwoner van Eindhoven is of hier aantoonbaar hier al langdurig verblijft.

Voor de opvang wordt € 4 euro entree gevraagd en voor diegene die dit niet kan betalen, wordt een praktische inzet gevraagd, bv huishoudelijke klussen.

Doelstelling

Het invulling geven aan de motie Bed, Bad, Brood en Begeleiding (d.d.25-11-2014) van de raad door het openstellen van de "Tijdelijke Nachtopvang Mathildelaan".

Voorstel

1. - Kennis te nemen van de uitwerking en aanpak van de motie "Bed, Bad , Brood en Begeleiding (d.d. 25-11-2015) in de vorm van een tijdelijke nachtopvang Mathildelaan.
- Het bedrag van € 135.720 te dekken uit de reguliere middelen Stedelijk Kompas door middel van een wijzigingsbeschikking aan Neos.

Argumenten

1. Om invulling te geven aan de door de Raad ingediende motie.

Om tegemoet te komen aan de motie "Bed, Bad, Brood en Begeleiding" (ingediend door Groen Links, Christenunie, D'66 en OuderAppel, d.d. 25-11-2014) is in samenwerking met diverse partijen en instellingen in de stad een plan van aanpak gemaakt in de vorm van een tijdelijke nachtopvang Mathildelaan.

2. Gemeente geeft hiermee invulling aan haar zorgplicht en de uitspraak van het ECSR

Door het instellen van een tijdelijke nachtopvang geeft gemeente Eindhoven invulling aan haar zorgplicht en de uitspraak van het ECSR om bed, bad, brood in te regelen. Hiermee voorkomen we tevens dat we in strijd handelen met mensenrechtenverdragen waaraan Nederland zich heeft verbonden.

Kanttekeningen

1. Deze nachtopvang Mathildelaan is tijdelijk van aard.

De Tijdelijk nachtopvang Mathildelaan is open geweest van 29 november tot en met 7 december en zal open zijn van 15-12-2014 t/m 1-2-2015. Deze wordt daarna geëvalueerd. Afhankelijk van de instroom zal bezien moeten worden of deze verlengd en/of uitgebreid moet worden.

Personele consequenties

Er zijn geen personele consequenties. Werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de bestaande formatie.

Kosten

Neos heeft voor 2014 nog een onderuitputting van € 272.515,00 voor twee projecten die niet zijn gestart. In afstemming met Juridische zaken is het mogelijk om door middel van een wijzigingsbeschikking dit bedrag te besteden aan de bed, bad, brood regeling. Dit bedrag zal worden ingezet voor de financiering van de bed, bad, brood opvang aan de Mathildelaan. Neos zal hiervan een wijzigingsbeschikking ontvangen.

De kosten hiervan zijn voor de periode van 12 december 2014 tot en met 31 januari 2015

€ 135.720, te weten:

- Opening van 29-11 t/m 7-12-2014	€ 33.000 pm
- Schoonmaak, voeding en linnen	€ 33.360
- Begeleiding Leger des Heils	€ 15.000
- Electra etc.	€ 6.000 pm
- Beveiliging	<u>€ 48.360</u>
Totaal	€ 135.720

Communicatie

Bij de uitvoering van deze regeling heeft de Gemeente Eindhoven een nauwe samenwerking met:

- Neos
- Leger des Heils
- Kdet, klankbordgroep dak- en thuislozen.
- Vluchtelingen in de knel
- Migranten Informatiepunt
- Barka
- Bemoeizorg Eindhoven

Alle partijen zijn op de hoogte gebracht door de gemeente. Alle communicatie loopt via de coördinator tijdelijke nachtopvang. De communicatie over de TNM wordt door aanwezigen in hun eigen netwerk verspreid.

Planning en uitvoering

De tijdelijke nachtopvang Mathildelaan loopt van 15-12-2014 t/m 1-2-2015.

Evaluatie

Op 1 februari 2015 zal deze tijdelijke nachtopvang Mathildelaan geëvalueerd worden.

A.P.A. Hurkmans
sectorhoofd

Paraaf:

Bijlage H

Bed, bad en brood-regeling Eindhoven

gemeente Eindhoven
Sociaal Domein Support, Programmering,
Ontwikkeling & Kwaliteit 1
Behandeld door mw. B.M.W. Tunaydin-
Duffhues
Inboeknummer 15BST00280

Adviesnota Bed-bad-brood (BBB) regeling

Inleiding

Op 10 juli 2014 heeft het Europees Comité voor de Sociale Rechten (ECSR) van de Raad van Europa bepaald dat iedereen recht heeft op adequate opvang, eten en kleding ongeacht de status van een persoon, dus of men uitgeprocedeerd of illegaal is. De uitspraak was op dat moment alleen bekend bij de indiener van de klacht (Raad van Europese Kerken) en de gedaagde (het Rijk). De uitspraak is openbaar geworden op 10 november jl. zodat het aangeklaagde land, in dit geval Nederland, vier maanden de tijd heeft om actie te ondernemen naar aanleiding van de uitspraak. De uitspraak is juridisch niet bindend maar wel gezaghebbend. De ervaring leert dat de uitspraken van het ECSR in de praktijk altijd worden overgenomen door het Comité van Ministers. Daarnaast zullen rechters deze uitspraak mee laten wegen in hun oordeel en kan het Rijk, maar ook gemeenten, worden gedwongen om opvang te bieden. Inmiddels zijn er diverse uitspraken gedaan door diverse rechtbanken die gemeenten verplichten om opvang te bieden. Staatssecretaris Teeven heeft er voor gekozen om ondanks de uitspraak geen maatregelen te treffen die opvang voor deze groep mogelijk maakt. Wel heeft de staatssecretaris Europees gelobbyd bij de 17 ondertekenaars van het sociaal handvest om te bewerkstelligen dat de uitspraak niet overgenomen zal gaan worden door de Raad van Europa (Comité van Ministers). De verwachting is dat het advies van het Comité van Ministers in april 2015 zal worden uitgesproken. Deze datum kan nog wijzigen.

Naar aanleiding van de uitspraak van het ECSR is op 25 november jl. een motie ingediend door Groen Links, Christenunie, D'66 en OuderAppel waarin de raad voorstelt om het college een opdracht te geven om een tijdelijke regeling te treffen volgens uitspraak ECSR voor onderdak, voedsel, kleding en begeleiding en in samenwerking met het Rijk een tijdelijke noodoplossing te bieden voor de komende winterperiode en in ieder geval totdat het Comité van Ministers in 2015 zal komen met aanbevelingen.

Om invulling te geven aan de motie en aan onze zorgplicht als gemeente hebben we in samenwerking met partijen in de stad de opvanglocatie aan de Mathildelaan tijdelijk geopend van 29 november tot en met 7 december 2014 en van 12 december 2014 tot heden waar mensen terecht konden voor de bed-bad-brood (BBB) regeling. Deze opvang is bedoeld voor mensen die geen opvang in hun eigen netwerk kunnen vinden.

Daarnaast hebben we een groep mensen die al opgevangen worden in hun eigen netwerk. Ook hiervan krijgen we verzoeken binnen voor ondersteuning en opvang. Om te voorkomen dat we diverse locaties moeten openen, willen we de verzoeken van de

mensen die al worden opgevangen in hun eigen netwerk dusdanig ondersteunen dat ze in hun eigen netwerk opgevangen kunnen blijven worden. Dit willen we realiseren door de mensen een financiële ondersteuning te geven in de vorm van leefgeld en woonkosten. De voorwaarde die hierbij geldt, is dat mensen wel verplicht zijn om hun naam, V-nummer (vreemdelingsnummer) en geboortedatum te laten registreren. De uitvoering van deze regeling zal gebeuren door stichting Vluchtelingen in de Knel (VIDK).

Bij Vluchtelingen in de Knel zijn ruim 200 mensen bekend die in aanmerking zouden kunnen komen voor deze regeling. Omdat we verwachten dat niet iedereen gebruik wil maken van de regeling hebben we een inschatting gemaakt op basis van de verzoeken die VIDK heeft binnen gekregen. Op basis van die inschatting willen we in dit dossier voor 75 personen ondersteuning regelen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2015. Indien mocht blijken dat dit ontoereikend is dan zal dit in een vervolgdossier worden ingebracht.

Vluchtelingen in de Knel ondersteunt op dit moment ook mensen in hun eigen opvang, te weten 20 personen. Namens deze mensen dient VIDK een verzoek in voor financiële tegemoetkoming voor de kosten die zij maken voor de opvang van deze 20 personen die anders aanspraak zouden kunnen maken op opvang door de gemeente.

Staatssecretaris Teeven heeft aangegeven af te wachten totdat het Comité van Ministers een uitspraak doet en eerder, ondanks herhaaldelijke verzoeken, geen opvang zal verlenen. Inmiddels heeft de staatsecretaris wel de toezegging gedaan aan de Kamer op 20 januari 2015 dat hij bereid is om gemeenten financieel tegemoet te komen in de kosten die zij maken. Er vinden momenteel gesprekken plaats tussen de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie over de vergoeding en de voorwaarden voor een financiële tegemoetkoming aan de gemeenten die opvang bieden. Tot op heden zijn er nog geen concrete afspraken voort gekomen uit deze gesprekken. Feit is dat de minister heeft toegezegd dat hij gemeenten een financiële tegemoetkoming zal gaan bieden maar op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de hoogte van het bedrag. Op een later tijdstip zal dit bekend worden gemaakt. De namen van de personen die opvang krijgen in gemeenten moeten worden gemeld bij de IND (Immigratie- en Naturalisatie Dienst). Hiervoor vragen wij van de mensen die zich melden om in aanmerking te komen voor opvang hun naam, V-nummer en geboortedatum. Hierbij wordt tevens gecontroleerd of de betreffende persoon geen recht heeft op opvang bij het COA (centrale opvang asielzoekers). Op het moment dat er een voorliggende voorziening aanwezig is zoals het COA zal de betreffende persoon worden doorverwezen.

☒ Wettelijke taak

Gemeenten worden door de rechter verplicht om opvang te bieden

☐ Kerntaak gekoppeld aan het werkprogramma van het college

☐ Onvermijdelijk

Doelstelling

Door het realiseren van een BBB regeling geven we invulling aan:

- 1 De motie Bed, Bad, Brood en Begeleiding (d.d.25-11-2014) van de raad voor 3 onderdelen van de motie.
2. De uitspraak van het Europees Comité voor de Sociale Rechten van de Raad van Europa en
3. De gerechtelijke uitspraken van de rechter die centrumgemeenten verplichten op opvang te bieden.

Voorstel

1. - Kennis te nemen van de uitwerking van de Bed, bad, brood regeling in de vorm van financiële ondersteuning voor bed, bad en brood.
- Een subsidie ter beschikking te stellen aan de Stichting Vluchtelingen in de Knel voor een bedrag van € 161.450 voor de periode van 1 januari tot en met 30 juni 2015 voor de uitvoering van de bed,bad, brood regeling voor maximaal 75 personen opvang in eigen netwerk en maximaal 20 personen in de opvang bij Vluchtelingen in de Knel.
- Een bedrag van € 5.000 te reserveren voor onvoorziene uitgaven.

Argumenten

1.1 Om invulling te geven aan de door de Raad ingediende motie.

Om tegemoet te komen aan de motie "Bed, Bad, Brood en Begeleiding" (ingediend door Groen Links, Christenunie, D'66 en OuderAppel, d.d. 25-11-2014) is in samenwerking met Vluchtelingen in de Knel invulling gegeven aan de opvangvraag naast de Tijdelijke Nachtopvang Mathildelaan die geopend is in december 2014.

1.2 Gemeente geeft hiermee invulling aan haar zorgplicht en de uitspraak van het ECSR.

Door het instellen van een tijdelijke nachtopvang geeft gemeente Eindhoven invulling aan haar zorgplicht en de uitspraak van het ECSR om bed, bad, brood in te regelen. Hiermee voorkomen we tevens dat we in strijd handelen met mensenrechtenverdragen waaraan Nederland zich heeft verbonden.

1.3 Om invulling te geven aan de door de rechter opgelegde verplichting

Diverse rechtbanken hebben bepaald dat centrumgemeenten verplicht zijn om opvang te realiseren voor opvang naar aanleiding van de uitspraak van het ECSR. De rechter heeft bepaald dat deze opvang minstens tot 2 maanden na de uitspraak van het Comité van Ministers geboden moet worden. Dit onderwerp staat momenteel op de agenda van 31 maart waarna de uitspraak bekend zal worden op 12 april. Dit betekent dat er maximaal opvang geboden moet worden tot en met 12 juni 2015. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat er wellicht nog een overgangperiode komt.

1.4 Staatssecretaris Teeven heeft toegezegd gemeenten tegemoet te komen in de kosten

In zijn brief van 20 januari 2015 aan de tweede kamer heeft staatssecretaris Teeven toegezegd aan de VNG dat hij bereid is om centrumgemeenten een financiële

tegemoetkoming te bieden. De gesprekken over de hoogte van de vergoeding vinden plaats tussen de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie en is op dit moment nog niet bekend.

Kanttekeningen

1.1 Deze opvang is tijdelijk van aard.

De opvang in eigen netwerk en de kosten voor de opvang van de mensen reeds in de opvang van Vluchtelingen in de Knel is tijdelijk van aard. De rechter heeft geoordeeld dat centrumgemeenten verplicht zijn opvang te bieden tot maximaal 2 maanden na de uitspraak door het Comité van Ministers. Dit onderwerp staat momenteel op de agenda van 31 maart waarna de uitspraak bekend zal worden op 12 april. Dit betekent dat er maximaal opvang geboden moet worden tot en met 12 juni 2015. De verwachting is echter dat er mogelijk daarna een overgangsregeling kan volgen.

De Tijdelijk nachtopvang Mathildelaan zal ook worden verlengd voor de opvangverzoeken die niet onder het eigen netwerk en de opvang van Vluchtelingen in de Knel vallen. Dit zal via een separaat dossier lopen.

1.2 De hoogte van de te ontvangen vergoeding door staatssecretaris Teeven is nog niet bekend.

Op dit moment vinden nog de onderhandelingen plaats tussen de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie over de hoogte van het te vergoeden bedrag en is dus nog niet bekend op het moment dat dit dossier behandeld wordt in B&W.

Het risico is aanwezig dat niet alle kosten die gemaakt worden gedeclareerd kunnen worden bij het Rijk. In dat geval zal een tekort ontstaan. In dat geval zal de gemeente zelf deze kosten moeten betalen. Dit risico wordt als laag geschat.

1.3 Er wordt invulling gegeven aan drie van de vier B's uit de motie van de raad.

Met deze regeling wordt invulling gegeven aan drie van de vier door de Raad gevraagde B's. De vierde B van begeleiding gaat op dit moment nog niet worden ingevuld aangezien de staatssecretaris niet bereid is om hiervoor een financiële vergoeding te bieden. Zodra bekend de hoogte van de vergoeding bekend is, zullen de mogelijkheden voor begeleiding alsnog worden bekeken.

Personele consequenties

Er zijn geen personele consequenties. Werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de bestaande formatie en door VIDK.

Kosten

De totale kosten voor deze regeling bedragen € 166.450.

De kosten voor de opvang van 75 mensen in eigen netwerk bedragen:

Woon- en leefgelden	€ 104.250
Coördinatiekosten	€ 9.000
Kantoor en administratiekosten	€ 1.500
Ruimte voor spreekuur	€ 3.000
Onkostenvergoeding vrijwilligers	€ 2.500

Vorbereidingskosten	€ 2.700
Accountantskosten	€ <u>2.500</u>
Totale kosten	€ 125.450

De kosten voor opvang van 20 mensen van Vluchtelingen in de Knel bedragen:

Woon- en leefgelden	€ 30.000
Coördinatiekosten	€ <u>6.000</u>
Totale kosten	€ 36.000

Daarnaast willen we een post onvoorzien à € 5.000 opnemen omdat de rechter heeft bepaald dat er altijd een individuele afweging moet worden gemaakt. Dit kan betekenen dat er specifieke maatregelen moeten worden getroffen voor de opvang van een persoon.

Het ministerie heeft toegezegd een financiële tegemoetkoming aan gemeente te geven (zie bijlage brief staatssecretaris Teeven). Omdat de omvang van deze tegemoetkoming nog niet bekend is, zit bij dit dossier geen begrotingswijziging. Als deze vergoeding bekend wordt zal het kostenbudget en opbrengstenbudget via een begrotingswijziging in de begroting 2015 worden verwerkt.

Communicatie

De Stichting Vluchtelingen in de Knel zullen op de hoogte worden gebracht van het besluit van B&W middels mail en vervolgens subsidiebeschikking.

Planning en uitvoering

De regeling loopt van 1 januari 2015 tot uiterlijk 1 juli 2015. Laatste zal mede afhankelijk zijn wanneer de uitspraak van het Comité van Ministers plaats zal vinden.

Evaluatie

De evaluatie zal plaatsvinden door middel van het reguliere subsidieproces. Daarnaast zal na afloop van de regeling een dossier worden aangeleverd voor inzake de eindafrekening van de gemaakte kosten.

H. Wullink
sectorhoofd

Paraaf:

Maatschappelijke Opvang kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014

Collegebesluit 140311-14

Aanleiding

Na de invoering van de Koppelingswet in 1998 werden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met hulpbehoevende (kwetsbare) vreemdelingen zonder recht op voorzieningen. Om aan de zorgplicht te voldoen boden gemeenten aan kwetsbare vreemdelingen hulp. In mei 2007 sloten de toenmalige staatssecretaris van Justitie en de VNG een bestuursakkoord. De asielprocedure zou worden verbeterd en het vertrek van niet rechtmatig verblijvende vreemdelingen zou worden bevorderd.

Op grond hiervan moesten de gemeenten de noodopvang per 1 januari 2010 definitief beëindigen. In de nota van 19 januari 2010 is het college hierover geïnformeerd. Besloten is toen om onder meer deel te nemen aan de landelijke pilot perspectief ex alleenstaande minderjarige vreemdelingen (ex AMV-en) gericht op de opvang van ex-asielzoekers met rechtmatig verblijf en/of actieve medewerking aan terugkeer en hiervoor twee opvanghuizen beschikbaar te stellen. Eind 2013 is deze pilot beëindigd.

Inmiddels constateren wij, andere gemeenten en VNG dat de praktijk weerbarstiger is.

Onder de van opvang uitgesloten categorieën vreemdelingen bevinden zich namelijk kwetsbare personen waar uit recente jurisprudentie blijkt dat gemeenten een wettelijke verplichting hebben om een voorziening te treffen analoog aan de Wmo om kwetsbare personen zonder verblijfsdocumenten - waarbij de rijks- of gemeentelijke voorzieningen reeds zijn beëindigd - in bepaalde omstandigheden een vangnet te bieden.

Tot op heden heeft dit geleid tot een rechterlijke uitspraak waarin de gemeente Tilburg van de rechter de opdracht heeft gekregen om een voorlopige voorziening te treffen met verzoeker.

Deze ontwikkelingen noodzaken tot het vormgeven van een vorm van gemeentelijke opvang aan kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten.

Door de beëindiging van de pilot perspectief ex alleenstaande minderjarige vreemdelingen is een gepaste voorziening voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten in de gemeente Tilburg niet voorhanden. Dit in tegenstelling tot andere Brabantse gemeenten en de G4. Wij doen hier een voorstel om deze wettelijke verplichting in te vullen.

Beoogd effect/ bestuurlijk kader

Maatschappelijke opvang voor kwetsbare vreemdelingen richt zich op het beschermen van kwetsbare personen zodat zij, in ieder geval tijdelijk, maatschappelijke zekerheid verkrijgen, waarmee het een bijdrage levert aan de bestuurlijke doelstelling leefbaarheid.

Besluit

Het college heeft in meerderheid besloten (de wethouders Lauwerier en Möller laten aantekenen niet akkoord te zijn met dit besluit) om:

1. De maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten in 2014 op de volgende manier regelen:
 - a Geen specifieke vorm van opvang in te richten voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten, maar bij positieve besluitvorming over een opvangverzoek per individuele situatie te bezien welke vorm van opvang en begeleiding het meest passend is.
 - b Voor de maatschappelijke opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten gedurende 2014 een subsidiebudget van € 50.000,- te bestemmen. Dekking vindt plaats uit respectievelijk de reserve volkshuisvesting knelpunt wonen (maximaal € 21.000) en het budget meedoen en sociale stijging (maximaal € 29.000,-).

- c De mandaatregeling voor het verlenen van een eenmalige subsidie in 2014 voor de opvang en begeleiding van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten vast te stellen:

Onderwerp	Het verlenen van een eenmalige subsidie voor de maatschappelijke opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten in 2014.
Volgnummer	
Bevoegdheid	Het verlenen van een eenmalige subsidie voor de maatschappelijke opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten.
Betrokken orgaan	College
Afdoeningmandaat	Algemeen directeur
Ondermandaat	Afdelingshoofd Sociaal
Toelichting	De toekenning vindt, na instemming van de portefeuillehouder, plaats.

- 2 a De toelating tot en beëindiging van de maatschappelijke opvang en de begeleiding van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten te verzorgen binnen de lijnen van het Rijksbeleid en volgens de volgende uitgangspunten:
- De gemeente Tilburg biedt geen opvang aan vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten tenzij zij als kwetsbaar worden aangemerkt en een binding hebben met de gemeente Tilburg;
 - De opvang van vreemdelingen door het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), het eigen sociale netwerk en humanitaire organisaties is een voorliggende voorziening;
 - Toelating geschiedt na zorgvuldige consultatie van het ministerie van Veiligheid en Justitie (Dienst Terugkeer en Vertrek) en de lokale partners;
 - De gemeente Tilburg besluit middels een beschikking over de opvang van de kwetsbare vreemdeling(en) zonder verblijfsdocument(en);
 - Indien er een voorziening getroffen moet worden ontvangt de betrokkene gedurende de tijdelijke opvang een Niet Verplichte Uitkering Asiel (NVUA). De begeleiding is gericht op terugkeer en/of hulpverlening waaraan de vreemdeling verplicht dient mee te werken. Wanneer de vreemdeling niet meewerkt wordt er geen opvang geboden of wordt de toegekende opvang beëindigd.
- b De mandaatregeling voor besluitvorming ten aanzien van de toelating en beëindiging van de opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten vast te stellen:

Onderwerp	Besluiten ten aanzien van de toelating en beëindiging van de opvang voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten
Volgnummer	
Bevoegdheid	Het besluiten tot de opvang (toelating en beëindiging) voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten inzake individuele gevallen.
Betrokken orgaan	College
Afdoeningmandaat	Algemeen directeur
Ondermandaat	Afdelingshoofd Werk en Inkomen
Toelichting	Het afdelingshoofd Werk en Inkomen stelt het werkproces vast ten aanzien van de besluitvorming over de opvang van individuen binnen de kaders van wet- en regelgeving en het gemeentelijke beleid. . Toelating en beëindiging geschiedt na instemming van de portefeuillehouder.

3. In het derde kwartaal 2014 deze werkwijze evalueren met het oog op een besluit over een eventuele continuering.

Argumenten

1a Wij dienen een voorziening voor de opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten te treffen als gevolg van een uit de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep voortvloeiende verplichting voor gemeenten om een beschikking te nemen over al dan niet toelaten tot maatschappelijke opvang.

i In april 2013 heeft de Centrale Raad van Beroep geoordeeld dat een kwetsbaar persoon zoals omschreven in artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM) bijzonder recht heeft op bescherming van zijn recht op respect voor het privéleven. Onder kwetsbare vreemdeling wordt verstaan: minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, bejaarden, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen en personen die gefolterd of verkracht zijn of andere ernstige vormen van psychisch, fysiek of seksueel geweld hebben ondergaan (art.3 lid 9 Europese Richtlijn voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven).

ii Daarnaast heeft het Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa (ECSR) op 25 oktober 2013 een ordemaatregel opgelegd waarin de Nederlandse staat wordt opgedragen "alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op het vermijden van ernstige, onherstelbare schade aan de lichamelijke integriteit van personen die het risico lopen verstoken te blijven van onderdak, voeding en kleding". Het ECSR spreekt daarbij expliciet van "een gecoördineerde aanpak op nationaal en gemeentelijk niveau" om er voor te zorgen dat er in de basisbehoeften wordt voorzien.

Deze ordemaatregel is volgens de Raad van State juridisch niet bindend voor de Nederlandse overheid en niet direct afdwingbaar, maar wel gezaghebbend. Dit betekent volgens de Raad van State dat rechters in Nederland de ordemaatregelen kunnen betrekken bij hun oordeelsvorming in individuele gevallen.

De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, met op de achtergrond de ordemaatregel van de ECSR, betekent dat gemeenten een wettelijke verplichting analoog aan de Wmo hebben om een voorziening te treffen voor kwetsbare personen zonder verblijfsdocumenten. Het toelaten tot een vorm van maatschappelijke opvang is een adequate voorziening voor deze groep vreemdelingen.

iii De noodzaak van het treffen van een voorziening voor de opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten ligt in het gegeven dat de gemeente verplicht is het besluit om al dan niet over te gaan tot opvang vast te leggen in een beschikking waartegen een formele bezwaarprocedure gestart kan worden. Dit heeft reeds geleid tot een rechterlijke uitspraak waarin de gemeente Tilburg van de rechter de opdracht heeft gekregen om een voorlopige voorziening te treffen met verzoeker.

1b Een gepaste voorziening voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten is in de gemeente Tilburg niet voorhanden. Een pragmatische invulling is onder de huidige omstandigheden gewenst.

Gezien het verwachte, beperkte beroep op opvang en het experimentele karakter van de voorgestelde werkwijze in 2014 adviseren wij om deze pragmatisch in te vullen en geen nieuwe, permanente voorziening in het leven te roepen. Per individuele situatie zullen wij beoordelen of en welke vorm van opvang het meest geëigend is, waarbij we niet uitsluiten dat ook reguliere voorzieningen zoals maatschappelijke opvang of vrouwenopvang zullen worden ingeschakeld. De begeleiding zal altijd ingezet worden vanuit een gespecialiseerde instelling, gezien de positie en problematiek van de doelgroep. Om deze te kunnen bekostigen reserveren wij een apart budget.

2a Om een formele beslissing te kunnen nemen op een verzoek tot toelating tot de opvang is een afwegingskader noodzakelijk.

De gemeentelijke uitgangspunten vormen het kader om werkprocessen te kunnen opstellen ten aanzien van de besluitvorming inzake toelating tot en beëindiging van de opvang. Deze werkprocessen zullen worden opgesteld door de afdeling Werk en Inkomen die verantwoordelijk zal zijn voor de besluitvorming over toelating en beëindiging. De uitgangspunten zijn zo opgesteld dat

besluitvorming zorgvuldig kan plaatsvinden, er een balans is tussen rechten en plichten, geen aanzuigende werking plaats heeft en geen verantwoordelijkheden worden overgenomen van andere overheden en de civil society.

1c en 2b Afhandeling via mandaat is efficiënter en eenvoudiger.

Door het mandateren van de eenmalige subsidie voor de maatschappelijke opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten in 2014 en de uitvoering van de opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten kunnen we de opvang, toelating en beëindiging snel afwickelen. Afhandeling via mandaat is dan ook efficiënter en eenvoudiger en vindt plaats na instemming van de portefeuillehouder in het wethoudersoverleg.

3. Op basis van een evaluatie kunnen we beoordelen of deze werkwijze voldoet en al dan niet gecontinueerd moet worden.

- i. Bij de evaluatie betrekken wij thema's als: Is de opvang en begeleiding adequaat vorm gegeven, hoeveel mensen hebben gebruik gemaakt van de opvang en sluit dit aan bij het aantal beschikbare opvangplaatsen (ook qua capaciteit).*
- ii. Op basis van de evaluatie nemen wij een besluit over eventuele continuering. Ontwikkelingen op Rijksniveau zullen we uiteraard ook betrekken bij dit besluit, aangezien deze grote invloed hebben op de lokale opvang.*

Risico's

De uitspraken van de Centrale Raad van Beroep en de opgelegde ordemaatregel door het ECSR zijn recent. Het inschatten van het aantal opvangplaatsen is dan ook moeilijk. Tot op heden heeft dit in 1 geval geleid tot een rechterlijke uitspraak waarin de rechter aan de gemeente Tilburg de opdracht heeft gegeven een tijdelijke voorziening te treffen voor verzoeker.

De mogelijke aanzuigende werking zal worden geminimaliseerd doordat:

De kwetsbare vreemdeling zonder verblijfsdocumenten dient immers een binding te hebben met de gemeente Tilburg. Dit wordt bepaald door het vaststellen of de vreemdeling de afgelopen 3 jaar binnen de gemeente Tilburg woonachtig is geweest dan wel een sociaal netwerk (1^e en 2^e graad familie) heeft in de gemeente Tilburg. Ook wordt er geen specifieke fysieke voorziening ingericht en zullen we expliciet kijken naar mogelijk voorliggende voorzieningen.

Kosten en dekking

Dekking voor de maatschappelijke opvang kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014 vindt plaats uit respectievelijk de reserve volkshuisvesting knelpunt wonen (maximaal € 21.000) en het budget meedoen en sociale stijging (maximaal € 29.000,-). Bij de evaluatie zullen wij ook de financiële consequenties in kaart brengen.

Het Rijk stelt voor de maatschappelijk opvang kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten (nog) geen extra middelen beschikbaar. Om onder meer de financiële consequenties in kaart te brengen is vanuit de VNG een inventarisatie opgestart.

Vervolg

De afdeling Werk en Inkomen werkt de concrete werkwijze van de maatschappelijke opvang voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten verder uit en legt deze vast.

In het derde kwartaal van 2014 zal de maatschappelijke opvang kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten worden geëvalueerd.

Geachte raadsleden,

Op 15 september 2014 is in de raadsvergadering voor de bespreking van de perspectiefnota 2015 de motie bed bad brood overgenomen door het college met de aanvulling dat het college zich reeds inspant voor uitgeprocedeerde asielzoekers en voortdurend in gesprek is met VNG en LOGO (Landelijk Overleg Gemeentebesturen inzake Opvang- en terugkeerbeleid).

Naar aanleiding van de uitspraak van het Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa (ECSR) op 10 november 2014 betreffende het recht op bed bad brood voor uitgeprocedeerde en ongedocumenteerde vreemdelingen zijn er raadsvragen gesteld. Op 9 december 2014 heeft het college deze vragen beantwoord. Het college heeft in haar antwoorden onder meer aangegeven de mogelijkheid om een tijdelijke en sobere opvangvoorziening in te richten te zullen onderzoeken en daarbij rekening te houden met de onduidelijkheid over de positie en mogelijke middelen van het Rijk en de lokale ontwikkelingen. Met betrekking tot een eventueel structurele voorziening voor uitgeprocedeerde en ongedocumenteerde vreemdelingen is aangegeven om eerst de evaluatie van de huidige maatwerkvoorziening voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten en de resultaten van de door ons actief gesteunde VNG-lobby te bezien, alvorens beslissingen te nemen over de toekomstige inrichting van de Tilburgse opvang voor (bijna) uitgeprocedeerde vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten.

Met deze brief willen wij u informeren over de recente ontwikkelingen en de huidige stand van zaken rondom de opvang van (uitgeprocedeerde) vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten.

Landelijke ontwikkelingen

Op 17 december 2014 heeft de Centrale Raad van Beroep, op grond van de uitspraak van de Raad van Europa, een uitspraak gedaan welke inhoudt dat centrumgemeenten vanaf het moment van uitspraak tot 2 maanden nadat het Comité van Ministers een reactie heeft gegeven op de ECSR uitspraak van 10 november 2014, verplicht zijn tot het bieden van een Bed, Bad, Brood-voorziening.

Als gevolg hiervan heeft op 20 januari 2015 Staatssecretaris Teeven toegezegd tijdens een bestuurlijk overleg met de VNG dat centrumgemeenten voorlopig een financiële vergoeding voor het bieden van sobere opvang aan uitgeprocedeerde asielzoekers krijgen. Er lopen echter nog allerlei discussies over de opvangconstructie en de vorm van en voorwaarden voor rijksfinanciering.

Huidige stand van zaken

Uiteraard geven wij gevolg aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep. Gezien het (vooralsnog) tijdelijke karakter, de onduidelijkheden op rijksniveau en de huidige beperkte lokale vraag kiezen wij voor nu voor een praktische invulling van de opvang van (bijna) uitgeprocedeerde vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten. Een invulling waarbij niemand tussen wal en schip valt.

Dit houdt in dat het bieden van bed bad brood vanuit de reguliere opvang plaatsvindt door het beschikbaar stellen van een beperkt aantal opvangplaatsen. Op grond van de tot nu toe beperkte aantal binnengekomen en toegekende verzoeken (3), het sporadische gebruik van de toegekende opvangplek door één persoon, voldoet deze invulling aan de huidige behoefte en de wettelijke verplichting.

Daarnaast beschikken wij sinds 2014 over een maatwerkvoorziening voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten, die het mogelijk maakt voor individuen maatwerkopvang en -begeleiding in te zetten (dus buiten de reguliere opvang).

Betrokken ketenpartners zoals vluchtelingenwerk, traverse, GGD, afdeling werk en inkomen zijn op de hoogte van deze werkwijze. Middels periodiek overleg, waarin ontwikkelingen, signalen worden gedeeld, houden wij een vinger aan de pols.

Vervolg

Zodra er zich wijzigingen voordoen in de situatie zoals hierboven beschreven zullen wij u daarover informeren. Tot slot willen wij u mededelen dat de huidige maatwerkvoorziening voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten binnenkort door ons zal worden geëvalueerd. In april zullen wij u hierover informeren.

Met vriendelijke groet,

namens het college van burgemeester en wethouders van Tilburg,

M.J.J. Jacobs
wethouder

Bijlage K

Antwoord op vragenlijst Tilburg

1. Heeft de gemeente Tilburg beleid ontwikkeld met betrekking tot (uitgeprocedeerde en reguliere) asielzoekers?
 - a. Zo ja, zou u dit beleidsplan kunnen bijsluiten? **Zie 4**
 - b. Zo nee, vindt de gemeente Tilburg dit wenselijk? Indien u dit niet wenselijk vindt, waarom niet?
2. Voert de gemeente Tilburg dit beleid op regionaal niveau uit, als centrumgemeente of lokaal?
 - a. Op welke manier wordt dit vormgegeven? **Voor bbb hebben wij als centrumgemeente de verplichting. Voor het overige betreft het lokaal beleid.**
 - b. Indien lokaal: vindt de gemeente het wenselijk dit op regionaal of centrumniveau vorm te geven? **Ja ivm afstemming, gedeelde verantwoordelijkheid etc.**
3. Wanneer ziet de gemeente Tilburg een asielzoeker als uitgeprocedeed? Indien de IND beslist dat een persoon geen vergunning krijgt, of **nadat het laatste rechtsmiddel is uitgeput / er geen rechtsmiddelen meer ingezet kunnen worden?** (of anders?)
Let wel: Asielzoekers die in een procedure zitten en geen recht hebben op rijksopvang vallen ook onder bed bad brood.
4. In de uitspraak d.d. 17 december is besloten dat iedere centrumgemeente bed, bad en brood moet bieden aan uitgeprocedeerde asielzoekers. Doet de gemeente Tilburg dit? **ja**
 - a. Zo ja, beperkt de gemeente Tilburg zich tot het juridisch verplichte, dus tot bed, bad en brood, of zorgt de gemeente ook voor bijvoorbeeld medische zorg, juridische bijstand, onderwijs voor minderjarigen en dergelijke? **Wij kijken naar de individuele situatie en op basis daarvan wordt opvang en evt begeleiding gefaciliteerd (dit moet juridisch gezien ook). Daarnaast hebben wij een advies en informatiepunt voor vreemdelingen en mbt tot de verplichte maatschappelijke begeleiding voegen wij middelen toe aan de rijksmiddelen die hier voor bestemd zijn.**
 - b. Zo ja, op welke wijze wordt hier vorm aan gegeven? Regelt de gemeente Tilburg dit zelf of regelt een ketenpartner dit? Indien een ketenpartner dit doet, welke rol speelt de gemeente Tilburg hier in? (Slechts met een financiële bijdrage of is er een overeenkomst vastgesteld?)
 - i. In hoeverre zou de gemeente Tilburg het wenselijk achten de groep uitgeprocedeerden toe te laten bij de maatschappelijke opvang? (of is dit al het geval?) **Op dit moment doen wij dit via de maatschappelijke opvang gezien de beperkte aantallen.**
 - c. Zo nee, waarom niet ?
5. Vindt u dat gemeenten langzamerhand het uitvoeringskantoor worden van het Rijk, of bent u blij met deze decentralisatie? **Het rijk dient zijn verantwoordelijkheid te nemen. Wanneer het Rijk wil dat de gemeente hier een rol in kan spelen dan**

betekent dit dat er duidelijke afspraken (wie, wat, hoe, wanneer) maar ook middelen moeten komen.

6. Wat zijn de politieke wensen die de gemeente Tilburg heeft? In hoeverre wil de gemeente zorg dragen voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers?
Wij willen dat de (uitgeprocedeerde) asielzoekers goed worden ondersteund/gefaciliteerd bij verblijf/vestiging, medische zorg en/of terugkeer.
7. Zijn er nog kritische juridische vragen die de gemeente Tilburg heeft ten aanzien van het (uitgeprocedeerde) asielbeleid? Zo ja, welke?
8. Heeft u interesse in de scriptie die ik hierover schrijf? Dan zorg ik dat u deze t.z.t. ontvangt.

Aan de leden van de Gemeenteraad

Onderwerp maatschappelijke opvang voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten	Datum 28 april 2015
Ons kenmerk	Uw kenmerk
Afdeling	Doorkiesnummer 013 542 91 00
E-mail mario.jacobs@tilburg.nl	Fax
Postadres Postbus 90155 5000 LH Tilburg	Bezoekadres Stadhuisplein 130

Geachte raadsleden,

Op 10 maart 2015 hebben wij u middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de recente ontwikkelingen en de stand van zaken rondom de opvang van (uitgeprocedeerde) vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten. Hierin hebben wij aangegeven, dat wij gevolg geven aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, welke inhoudt dat centrumgemeenten verplicht zijn tot het bieden van een bed, bad, brood-voorziening tot 2 maanden nadat het Comité van Ministers een reactie heeft gegeven op de ECSR uitspraak van 10 november 2014. Ook hebben wij vermeldt dat wij sinds 2014 over een maatwerkvoorziening voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten beschikken, die het mogelijk maakt voor individuen maatwerkopvang en -begeleiding in te zetten (dus buiten de reguliere opvang). Een invulling waarbij niemand tussen wal en schip valt. In deze brief hebben wij ook toegezegd om u te informeren over de evaluatie van de huidige maatwerkvoorziening voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014.

Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de evaluatie, de huidige (juridische) ontwikkelingen en hoe wij hier in 2015 tijdelijk invulling aan geven.

Uitkomsten evaluatie

Uit de evaluatie blijkt dat de vorm en werkwijze van de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014 helder en goed toepasbaar is. Ketenpartners bevestigen het beeld dat een sobere bed bad brood voorziening niet altijd afdoende is. Een maatwerkvoorziening voor de kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten waarbij men rekening dient te houden met specifieke omstandigheden blijft nodig.

Huidige (juridische) ontwikkelingen

Het college heeft besloten om de maatwerkvoorziening parallel aan de bed bad brood voorziening voorlopig te continueren. De uitkomsten van de evaluatie en de juridische ontwikkelingen geven aan dat de bed bad brood voorziening niet altijd afdoende is en er rekening moet worden gehouden met de individuele omstandigheden en mogelijke kwetsbare situatie van de vreemdeling.

Op 15 april 2015 is het standpunt over de inhoud van het ECSR, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa openbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat Nederland opvang moet blijven geven aan (uitgeprocedeerde) vreemdeling zonder documenten, waarbij Nederland zelf mag weten hoe de opvang te regelen.

Inmiddels ligt er een akkoord tussen de regeringspartijen die voorziet in een beperkt aantal weken opvang onder de voorwaarde van medewerking aan terugkeer. Dit biedt geen oplossing voor die mensen die buiten hun schuld niet terug naar hun herkomstland.

Op grond van de uitkomsten van de evaluatie en de huidige (juridische) ontwikkelingen, continueren wij net zoals de bed bad brood voorziening de maatwerkvoorziening voor de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten als aanvulling op de bed bad brood voorziening ,totdat het Rijk komt met een humanere oplossing voor de opvang van vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten.

Met vriendelijke groet,

namens het college,

M.J.J. Jacobs
wethouder

Tijdelijke voortzetting van de maatwerkvoorziening maatschappelijke opvang voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2015

Collegebesluit 150428-29

Aanleiding

Het college heeft op 11 maart 2014 besloten om een maatwerkvoorziening voor de opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014 te treffen en deze te evalueren. Besloten is om geen specifieke vorm van opvang in te richten voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten, maar bij positieve besluitvorming over een opvangverzoek per individuele situatie te bezien welke vorm van opvang en begeleiding het meest passend is.

Relevante juridische ontwikkelingen

Ingehaald door juridische ontwikkelingen is het inmiddels zo dat centrumgemeenten verplicht zijn de uitgeprocedeerde asielzoekers met oog voor de individuele omstandigheden op te vangen.

Op 10 november 2014 is de uitspraak van het Europees Comité inzake Sociale Rechten gepubliceerd. Hieruit blijkt dat volgens het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) de Nederlandse staat uitgeprocedeerde en ongedocumenteerde vreemdelingen dient te voorzien van de basisbehoeften onderdak, kleding en voeding. Het kabinet wacht de reactie van het Comité van Ministers van de Raad van Europa in mei 2015 af.

De Centrale Raad van Beroep heeft 17 december 2014 een uitspraak gedaan die inhoud dat centrumgemeenten vanaf het moment van de uitspraak verplicht zijn tot het bieden van een bed, bad, brood-voorziening tot twee maanden nadat het Comité van Ministers van de Raad van Europa een (politiek) standpunt zal hebben bepaald over de inhoud van het ECSR oordeel.

Inmiddels heeft op 20 januari 2015 de staatssecretaris van het ministerie van Veiligheid en Justitie toegezegd dat centrumgemeenten voorlopig een financiële vergoeding voor het bieden van bed, bad, brood voorziening aan uitgeprocedeerde asielzoekers krijgen.

Intussen liggen er ook een aantal uitspraken van enkele rechtbanken - ook richting de gemeente Tilburg - dat naast het bieden van de een bed, bad, brood voorziening er rekening moet worden gehouden met de individuele omstandigheden en mogelijke aanwezige bijzondere kwetsbare situatie van de vreemdeling. Op dit moment bieden wij bed, bad, brood vanuit de reguliere maatschappelijke opvang en hebben wij de raad op 10 maart 2015 middels een raadsinformatiebrief over de stand van zaken Bed Bad Brood voor uitgeprocedeerde vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten geïnformeerd.

Op 15 april 2015 is het standpunt over de inhoud van het ECSR, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa openbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat Nederland opvang moet blijven geven aan asielzoekers zonder papieren, waarbij Nederland zelf mag weten hoe de opvang wordt geregeld. Inmiddels ligt er een akkoord tussen de regeringspartijen die voorziet in een beperkt aantal weken opvang onder de voorwaarde van medewerking aan terugkeer. Dit biedt geen oplossing voor die mensen die buiten hun schuld niet terug kunnen naar hun herkomstland.

Deze ontwikkelingen en de bevindingen van de evaluatie vormen de basis voor de tijdelijke continuering van de maatwerkvoorziening met betrekking tot de maatschappelijke opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2015.

Beoogd effect/ bestuurlijk kader

Maatschappelijke opvang voor kwetsbare vreemdelingen richt zich op het beschermen van kwetsbare personen zodat zij, in ieder geval tijdelijk, maatschappelijke zekerheid verkrijgen, waarmee het een bijdrage levert aan de bestuurlijke doelstelling leefbaarheid.

Besluit

Het college heeft besloten om:

1. Op grond van de uitkomsten van de evaluatie en de huidige (juridische) ontwikkelingen, net zoals de bed bad brood voorziening, de maatwerkvoorziening voor de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten als aanvulling op de bed bad brood voorziening te continueren, totdat het Rijk komt met een humanere oplossing voor de opvang van vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten.
2.
 - a. Voor de tijdelijke maatwerkvoorziening voor de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten voor het jaar 2015 een budget van € 30.505,- te bestemmen. Dekking vindt plaats uit het budget Meedoen en sociale stijging.
 - b. Een mandaat te verlenen voor het verlenen van een eenmalige subsidie in 2015 voor de opvang en begeleiding van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten:

Onderwerp	Het verlenen van een eenmalige subsidie voor de maatschappelijke opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten in 2015.
Volgnummer	
Bevoegdheid	Het verlenen van een eenmalige subsidie voor de maatschappelijke opvang van kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten.
Betrokken orgaan	College
Afdoeningmandaat	Algemeen directeur
Ondermandaat	Afdelingshoofd Sociaal
Toelichting	De toekenning vindt, na instemming van de portefeuillehouder, plaats.

3. De toelating tot en beëindiging van de tijdelijke maatwerkvoorziening voor de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten in 2015 voort te zetten met de volgende uitgangspunten:
 - De gemeente Tilburg biedt geen tijdelijke maatwerkvoorziening aan vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten tenzij zij als kwetsbaar worden aangemerkt en een binding hebben met de regio Tilburg.
 - De opvang van vreemdelingen door het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), het eigen sociale netwerk en humanitaire organisatie is een voorliggende voorziening;
 - Toelating geschiedt:
Na zorgvuldige consultatie van het ministerie van Veiligheid en Justitie (Dienst Terugkeer en Vertrek) en de lokale partners en;
Conform de handreiking landelijke toegang maatschappelijke opvang.
 - De gemeente Tilburg besluit middels een beschikking over de toegang tot de tijdelijke maatwerkvoorziening van de kwetsbare vreemdeling(en) zonder verblijfsdocument(en);
 - Indien er een tijdelijke voorziening getroffen moet worden dan zal dit maatwerk zijn waarbij de begeleiding is gericht op terugkeer en/of hulpverlening waaraan de vreemdeling verplicht dient mee te werken. Wanneer de vreemdeling niet meewerkt wordt de maatwerkvoorziening beëindigd.

Argumenten

- 1.1 *Het bieden van een maatwerkvoorziening voor de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten in 2015 totdat het Rijk komt met een humanere oplossing voor de opvang van vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten sluit aan op de huidige (juridische) ontwikkelingen.*
 - i. Op 17 december 2014 heeft de Centrale Raad van Beroep een uitspraak gedaan inzake de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Hieruit volgt dat centrumgemeenten vanaf dit moment verplicht zijn tot het bieden van een bed, bad, brood-voorziening. Dit zal in tot twee maanden nadat het Comité van Ministers een standpunt heeft ingenomen gehandhaafd blijven.
 - ii. Op 15 april 2015 is het standpunt over de inhoud van het ECSR, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa openbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat Nederland opvang moet blijven geven aan asielzoekers zonder papieren, waarbij Nederland zelf mag weten hoe de opvang te regelen.
 - iii. Op 22 april 2015 zijn de regeringspartijen tot een akkoord gekomen die voorziet in een beperkt aantal weken opvang onder de voorwaarde van medewerking aan terugkeer. Dit biedt geen oplossing voor die mensen die buiten hun schuld niet terug naar hun herkomstland. Zodra het Rijk komt met een humanere oplossing gaan wij opnieuw een standpunt bepalen rondom de bed, bad, brood - en maatwerkvoorziening.
- 1.2 *Een sobere bed bad brood voorziening is niet altijd afdoende. Op grond van rechterlijke uitspraken dienen centrumgemeenten altijd rekening te houden met specifieke (medisch of psychiatrische) omstandigheden van de betrokken vreemdeling. Een maatwerkvoorziening voor de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten die buiten de reikwijdte van artikel 64 VW vallen blijft - naast een bed, bad brood voorziening - nodig.*
 - i. Naast de tijdelijke algemene voorziening bed bad brood waar uitgeprocedeerde asielzoekers worden opgevangen die niet terug kunnen of willen blijft een maatwerkvoorziening voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten nodig die buiten de reikwijdte van art. 64 VW vallen. Deze groep vreemdelingen zoals omschreven in artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM) hebben bijzonder recht op bescherming van het recht op respect voor het privéleven.
 - ii. Op 16 januari 2015 boog de Rechtbank Breda zich over de opvangvoorziening in de gemeente Tilburg. Een vreemdeling die inmiddels gebruik maakt van de aan hem aangeboden opvang vroeg de rechtbank of deze voorziening voldoende op zijn persoonlijke situatie was afgestemd. De rechter heeft de gemeente geadviseerd een medisch adviseur in te schakelen om de persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling afdoende te kunnen inschatten. Ook de Rechtbank Arnhem heeft, en wel op 22 januari 2015, een uitspraak gedaan over dit onderwerp. Ook hier verbleef de betrokken vreemdeling reeds in de hem aangeboden bed, bad, brood-voorziening (in dit geval in de gemeente Nijmegen). Bij deze vreemdeling is sprake van ernstige psychiatrische problemen. Om deze reden stelt de vreemdeling in een bijzondere kwetsbare situatie te verkeren in de zin van artikel 8 EVRM. Deze combinatie van factoren leidt er volgens de rechter toe dat er in dit geval (in afwachting van een definitief oordeel) naast ontbijt en een avondmaaltijd ook een eigen kamer met douchegelegenheid ter beschikking moet worden gesteld. Deze uitspraken maken duidelijk dat een sobere bed bad brood-voorziening niet altijd afdoende is en dat gemeenten in alle gevallen rekening moeten houden met specifieke (medische of psychiatrische) omstandigheden van de betrokken vreemdeling.
- 1.3. *Uit de evaluatie blijkt dat de vorm en werkwijze van de maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014 helder en goed toepasbaar is. Gezien het tot op heden beperkt aantal ingediende verzoeken en het tijdelijke karakter zal de huidige pragmatische invulling worden gecontinueerd.*
 - i. Uit de evaluatie uitgevoerd door Dimensus (zie bijlage) blijkt dat de lokale betrokken partijen SNV en MST en de afdeling werk en inkomen aangeven dat de vorm en de werkwijze van de

maatschappelijke opvang voor de groep kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014 helder en goed toepasbaar is met de aanbeveling om bij medische problematiek een onafhankelijk medisch onderzoek te laten uitvoeren. Deze aanbeveling wordt inmiddels in de praktijk toegepast.

Ook zijn zij positief over de lokale samenwerking met de verschillende partijen (gemeente, MST, Vluchtelingenwerk, GGD, IND, DTV, vreemdelingenpolitie en IOM). Om lokaal de situatie zo goed mogelijk in beeld te hebben, vindt circa één keer per maand overleg plaats.

Daarnaast geven zij aan dat het beperkte beroep (3) op de maatwerkvoorziening verklaard kan worden; in het aanwezig zijn van een voorliggende voorziening in de vorm van onder meer opvang via het COA of via het eigen netwerk, de vreemdeling zonder verblijfsdocumenten niet altijd zichtbaar wil zijn bij de gemeente en andere overheidsinstellingen en dat de lopende voorzieningen bij vreemdelingen die nog in een procedure zitten niet worden beëindigd.

Tegelijkertijd geven zij ook aan dat naast een maatwerkvoorziening voor kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten een basisvoorziening in de vorm van bed bad brood nodig is voor die groep vreemdelingen zonder documenten waarbij terugkeer (nog) geen optie is omdat zij (nog) niet willen of niet kunnen doordat zij bijvoorbeeld niet over de benodigde documenten beschikken om te kunnen reizen en waarvoor geen voorliggende voorziening in de vorm van onder meer opvang via het COA, via het eigen netwerk voorhanden is. Inmiddels hebben wij een bed bad brood ingericht.

ii. Wij adviseren om de huidige pragmatische werkwijze in 2015 te continueren waarbij wij per individuele situatie zullen beoordelen of en welke vorm van opvang en begeleiding het meest geëigend is, waarbij we niet uitsluiten dat ook reguliere voorzieningen zoals maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en/of een Niet Verplichte Uitkering Asiel (NVUA) verstrekking zullen worden ingeschakeld. De begeleiding zal altijd ingezet worden vanuit een gespecialiseerde instelling, gezien de positie en problematiek van de doelgroep

2. *Op dit moment is nog niet duidelijk of de maatwerkvoorziening onder de financiële rijksvergoeding voor het bieden van een bed, bad, brood voorziening aan uitgeprocedeerde asielzoekers valt.*

Op 20 januari 2015 heeft de staatssecretaris van het ministerie van Veiligheid en Justitie toegezegd dat centrumgemeenten voorlopig een financiële vergoeding voor het bieden van bed, bad en brood aan uitgeprocedeerde asielzoekers krijgen conform de uitspraak van 17 december 2014. Er lopen echter nog allerlei discussies over de opvangconstructie, reikwijdte en de vorm van en voorwaarden voor rijksfinanciering.

De bed, bad, brood-voorziening is niet altijd afdoende. Gemeenten dienen in alle gevallen rekening te houden met specifieke (medische of psychiatrische) omstandigheden van de betrokken vreemdeling. Om deze te kunnen bekostigen reserveren wij een apart budget.

3. *Gezien de huidige actuele juridische kaders en het tijdelijke karakter van de maatwerkvoorziening is het redelijk om het huidige afwegingskader met betrekking tot de reikwijdte aan te laten sluiten op de bed bad brood voorziening.*

i. Door de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep op 17 december 2014 zijn de centrumgemeenten vanaf dat moment verplicht tot het bieden van een bed, bad, brood-voorziening tot twee maanden nadat het Comité van Ministers een standpunt heeft ingenomen inzake de ECSR uitspraak van 10 november 2014. Tegelijkertijd dienen centrumgemeenten rekening te houden met individuele omstandigheden van de vreemdeling waarbij indien nodig maatwerk geboden moet worden. Het is dan ook redelijk om het huidige afwegingskader met betrekking tot de reikwijdte aan te laten sluiten op de bed bad brood voorziening. Hiermee wordt de binding met de gemeente Tilburg vervangen door regiobinding. Dit betekent dat de handreiking landelijke toegang maatschappelijke opvang leidend is. De gemeente, waar de voorwaarden voor een succesvol traject voor de cliënt het meest optimaal is, is verantwoordelijk.

ii. Het afwegingskader vormt het kader om werkprocessen te kunnen opstellen ten aanzien van de besluitvorming inzake toelating tot en beëindiging van de opvang. Voor 2015 zijn de uitgangspunten zo opgesteld dat besluitvorming zorgvuldig kan plaatsvinden binnen het gestelde

actuele juridische kader, er een balans is tussen rechten en plichten, geen aanzuigende werking plaats heeft en geen verantwoordelijkheden worden overgenomen van andere overheden.

Risico's

De uitspraken van de Centrale Raad van Beroep, het ECSR en de rechtbank zijn recent gedaan. Het aantal te verwachte kwetsbare vreemdelingen die een beroep gaan doen op de maatwerkvoorziening is moeilijk in te schatten. Tot op heden constateren wij dat het beroep hier op beperkt is omdat in de praktijk blijkt dat bij de meeste gevallen sprake is van een voorliggende voorziening in de vorm van onder meer opvang via het COA of via het eigen netwerk en/omdat de kwetsbare vreemdeling niet altijd zichtbaar wilt zijn bij de gemeente en andere overheidsinstellingen.

Door de staatssecretaris van het ministerie van Veiligheid en Justitie is toegezegd dat centrumgemeenten een financiële vergoeding voor het bieden van een bed, bad en brood voorziening aan uitgeprocedeerde asielzoekers krijgen tot twee maanden nadat het Comité van Ministers van de Raad van Europa een (politiek) standpunt zal hebben bepaald over de inhoud van het ECSR oordeel. Onduidelijk is wat de hoogte van de vergoeding zal zijn.

Inmiddels ligt er een akkoord tussen de regeringspartijen die voorziet in een beperkt aantal weken opvang in de vijf grote steden en Ter Apel onder de voorwaarde van medewerking aan terugkeer. Het kabinet heeft daarbij aangegeven dat voor 1 november 2015 met de gemeenten een aanvulling op het Bestuursakkoord uit 2007 moet zijn afgesproken. Zo niet dan valt het kabinet terug op het vigerende Bestuursakkoord en zal gemeenten financieel straffen door bijvoorbeeld op het integratiebudget voor nieuwkomers te korten. Met dit akkoord is onduidelijkheid ontstaan over wat wel en niet meer mag. Op VNG niveau zal hierover het gesprek gevoerd gaan worden.

Kosten en dekking

Dekking van de begrote kosten voor de maatschappelijke opvang kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2015 vindt plaats uit het budget meedoen en sociale stijging (maximaal € 30.505,-).

Vervolg

Het Rijk, waar de primaire verantwoordelijkheid voor de opvang van deze vreemdelingen berust, betwijfelt of de uitspraak van 10 november door het ECSR juridisch bindend is. Op 15 april 2015 is het standpunt over de inhoud van het ECSR, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa openbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat Nederland opvang moet blijven geven aan asielzoekers zonder papieren, waarbij Nederland zelf mag weten hoe de opvang te regelen. Op dit moment ligt er een akkoord tussen de regeringspartijen die voorziet in een beperkt aantal weken opvang onder de voorwaarde van medewerking aan terugkeer. Dit biedt geen oplossing voor die mensen die buiten hun schuld niet terug naar hun herkomstland. Zodra het Rijk komt met een humanere oplossing gaan wij opnieuw een standpunt bepalen rondom de bed, bad, brood - en maatwerkvoorziening.

Bijlagen

Evaluatie maatschappelijk opvang kwetsbare vreemdelingen zonder verblijfsdocumenten 2014.

Bijlage M

Brief van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 29 april 2015

Gemeenteraad

Behandeld door Jan Braat
Doorkiesnummer 2862884
E-mail j.braat@utrecht.nl
Bijlage(n) 1
Uw kenmerk
Uw brief van

Datum 29 april 2015
Ons kenmerk 15.504735
Onderwerp Bed, bad, brood

Verzonden
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte raadsleden,

Net als u, werden wij afgelopen week geconfronteerd met het kabinetsakkoord over de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Hierover heeft door het rijk met ons geen overleg plaatsgevonden. **Het kabinetsakkoord biedt voor het college geen sluitende aanpak en is daarom op deze manier voor ons niet uitvoerbaar. Wij zetten ons huidige beleid voort.**

Het kabinetsakkoord doet geen recht aan ons coalitieakkoord waarin is afgesproken: “We blijven uitgeprocedeerde asielzoekers in de noodopvang opvangen. Daarnaast blijven wij ons inspannen om met het rijk afspraken te maken over een sluitende landelijke aanpak”. Wij vinden het niet humaan (uitgeprocedeerde) asielzoekers ‘op straat te zetten’, nog los van eventuele risico’s op het terrein van openbare orde en veiligheid. Wij zullen er alles aan doen om onze successen met terugleiding uit te breiden. Onze bezwaren zijn inmiddels ook verwoord in bijgaande brief van de VNG aan de Tweede Kamer (zie bijlage), waarin de Utrechtse inbreng nadrukkelijk is opgenomen.

Samengevat is onze visie dat:

- a. we niet willen dat (uitgeprocedeerde) asielzoekers nog langer op straat zwerven,
- b. kwetsbare uitgeprocedeerde asielzoekers (bijvoorbeeld met medische problematiek) en asielzoekers in lopende toelatingsprocedures de noodzakelijke opvang en begeleiding krijgen,
- c. de (financiële) verantwoordelijkheden van gemeenten en rijk helder gemarkeerd worden, waarbij de vraag is hoe de beperking tot 5 gemeenten praktisch uitgevoerd kan worden,
- d. de afspraken met gemeenten leiden tot een sluitend beleid dat ook in de praktijk werkt,
- e. de succesvolle aanpak in Utrecht, naast die van andere steden, in de combinatie van opvang en begeleiding, een plaats krijgt in de afspraken met het Rijk en
- f. tot er afspraken met de gemeenten zijn, de huidige situatie in Utrecht gecontinueerd wordt, inclusief de huidige financiering van het rijk voor bed, bad, brood.

Wij willen de komende maanden samen met de VNG en het rijk in gesprek gaan om tot humane en in de praktijk wél werkende, en daarmee effectieve afspraken te komen.

Burgemeester en Wethouders

Datum · 29 april 2015
Ons kenmerk 15.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders

Bijlage:
Brief 29 april VNG aan Tweede Kamer over bed, bad, brood

Bijlage N

Vragenlijst leeg

Hieronder volgen de vragen, alvast bedankt voor uw medewerking.

1. Heeft de gemeente --- beleid ontwikkeld met betrekking tot (uitgeprocedeerde en reguliere) asielzoekers?
 - a. Zo ja, zou u dit beleidsplan kunnen bijsluiten?
 - b. Zo nee, vindt de gemeente --- dit wenselijk? Indien u dit niet wenselijk vindt, waarom niet?
2. Voert de gemeente --- dit beleid op regionaal niveau uit, als centrumgemeente of lokaal?
 - a. Op welke manier wordt dit vormgegeven?
 - b. Indien lokaal: vindt de gemeente het wenselijk dit op regionaal of centrumniveau vorm te geven?
3. Wanneer ziet de gemeente --- een asielzoeker als uitgeprocedeed? Indien de IND beslist dat een persoon geen vergunning krijgt, of nadat het laatste rechtsmiddel is uitgeput / er geen rechtsmiddelen meer ingezet kunnen worden? (of anders?)
4. In de uitspraak d.d. 17 december is besloten dat iedere centrumgemeente bed, bad en brood moet bieden aan uitgeprocedeerde asielzoekers. Doet de gemeente --- dit?
 - a. Zo ja, beperkt de gemeente --- zich tot het juridisch verplichte, dus tot bed, bad en brood, of zorgt de gemeente ook voor bijvoorbeeld medische zorg, juridische bijstand, onderwijs voor minderjarigen en dergelijke?
 - b. Zo ja, op welke wijze wordt hier vorm aan gegeven? Regelt de gemeente --- dit zelf of regelt een ketenpartner dit? Indien een ketenpartner dit doet, welke rol speelt de gemeente --- hier in? (Slechts met een financiële bijdrage of is er een overeenkomst vastgesteld?)
 - i. In hoeverre zou de gemeente --- het wenselijk achten de groep uitgeprocedeerden toe te laten bij de maatschappelijke opvang? (of is dit al het geval?)
 - c. Zo nee, waarom niet ?
5. Vindt u dat gemeenten langzamerhand het uitvoeringskantoor worden van het Rijk, of bent u blij met deze decentralisatie?
6. Wat zijn de politieke wensen die de gemeente --- heeft? In hoeverre wil de gemeente zorg dragen voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers?
7. Zijn er nog kritische juridische vragen die de gemeente --- heeft ten aanzien van het (uitgeprocedeerde) asielbeleid? Zo ja, welke?
8. Heeft u interesse in de scriptie die ik hierover schrijf? Dan zorg ik dat u deze t.z.t. ontvangt.